

Вісник Агрофорум № 21 (92) 2018

*Об'єднані територіальні громади –
це зовсім інша якість управління
населеними пунктами –
Василь Марочканич*

21

*Позитивна синергія розвитку
сільських територій та
фермерства на Львівщині –
Людмила Гончаренко*

25

*Двадцять років разом
з Львівською Аграрною палатою.
Шлях до успіху – Ігор Вуйцик*

32

*Молочне скотарство та умови його
успішного розвитку на Львівщині –
Андрій Доманський*

45

<i>На Львівщині відзначили найкращих працівників сільського господарства.....</i>	<i>3</i>
<i>Нові можливості використання аграрних розписок у молочних кооперативах</i>	<i>5</i>
<i>Свято молодого вина на Львівщині.....</i>	<i>6</i>
<i>В рамках XVIII Міжнародного економічного форуму у Львові обговорили актуальні питання розвитку аграрного сектору.....</i>	<i>7</i>
<i>Розширено перелік дотацій для фермерів та спрощено умови їх участі у програмах.....</i>	<i>11</i>
<i>До відома фермерів Львівської області!.....</i>	<i>12</i>
<i>Як подати звіт з ЄСВ через Електронний кабінет?.....</i>	<i>16</i>
<i>Кабмін спростив ввезення в Україну незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів.....</i>	<i>17</i>
<i>Фермер оформив аграрну розписку на розведення племінної худоби.....</i>	<i>20</i>
<i>Об'єднані територіальні громади – це зовсім інша якість управління населеними пунктами – Василь Марочканич.....</i>	<i>21</i>
<i>Позитивна синергія розвитку сільських територій та фермерства на Львівщині – Людмила Гончаренко.....</i>	<i>25</i>
<i>Історія створення та функціонування Аграрної палати на Львівщині – Андрій Доманський.....</i>	<i>28</i>
<i>Двадцять років разом з Львівською Аграрною палатою. Шлях до успіху – Ігор Вуйцик.....</i>	<i>32</i>
<i>Поживний, багатий на вітаміни, корисний мед</i>	<i>38</i>
<i>Оголошення про проведення земельних торгів (аукціонів) у Львівській області</i>	<i>41</i>
<i>Молочне скотарство та умови його успішного розвитку на Львівщині.....</i>	<i>45</i>
<i>Анонс подій за кордоном.....</i>	<i>56</i>

На Львівщині відзначили найкращих працівників сільського господарства

15 листопада на Львівщині відбулися урочистості із нагоди відзначення Дня працівників сільського господарства України.

Із вітальним словом до агровиробників звернулися заступник голови Львівської облдержадміністрації Оксана Стоколос-Ворончук і т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Людмила Гончаренко.

Оксана Стоколос-Ворончук у своєму виступі наголосила, що агровиробники своєю відданою працею доводять, що українська земля зростила і справжнього воїна, і справжнього господаря.

Людмила Гончаренко у вітальному слові відзначила, що аграрії забезпечують добробут України, гарантуючи продовольчу безпеку держави і забезпечують якісними продовольчими товарами.

Найкращі представники галузі області за багаторічну сумлінну працю відзначені Подяками облдержадміністраціями та Почесними грамотами Львівської обласної ради.

Указом Президента України до свята нагороджено медаллю «За працю і звитягу»:

Залогу Михайла Романовича – лісничого Комарнівського лісництва державного підприємства «Самбірське лісове господарство».

Почесними грамотами Львівської облради відзначено:

Кострубу Андрія Павловича – тракторист ТОВ «Княжі Лани» Золочівського району;

Максимишин Наталію Зіновіївну – агронома ПП «ПАФ «Дзвони» Перемишлянського району;

Мисака Мар'яна Богдановича – керівник СФГ «Галичанка» Миколаївського району;

Родича Ярослава Володимировича – голова ФГ «Родич Я.В.» Яворівського району;

Терешко Романію Василівну – фахівець відділу рослинництва Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН;

Хайнуса Андрія Євгенович – тракторист-машиніст ТОВ «Волощанське» Дрогобицького району;

Копанишина Миколу Петровича – сільського голову Боберківської сільської ради Турківського району;

Бурака Миколу Миколайовича – ФОП «Бурак» Самбірського району.

Подяками облдержадміністрації відзначено:

Скоблікова Євгена Вікторовича – директора ТзОВ «Терранова-Агро» Миколаївського району;

Кужидла Володимира Івановича – голову ФГ «Оазис К» Самбірського району;
Кульчицького Романа Дмитровича – голову ФГ «Еlegant» Яворівського району;

Мудрика Володимира Івановича – керівника підрозділу ПП «Західний Буг» Радехівського району;

Давіцкого Руслана Богдановича – тваринника по догляду за ремонтним молодняком ТзОВ «Гаї» Бродівського району;

Ковалю Петра Петровича – заступника директора ТзОВ «Літинське» Дрогобицького району;

Руцишина Василя Миколайовича – керівника ТзОВ «Луги-2» Перемишлянського району.

Грамотою Департаменту агропромислового розвитку області відзначено Васильковського Михайла Васильовича – начальника відділу агропромислового розвитку Яворівської райдержадміністрації.

Участь в урочистій події прийняв голова управи Львівської Аграрної палати Ігор Вуйчик та уповноважені ЛАП із ряду районів області.

В рамках святкування відбулися виступи творчих колективів Львівського національного аграрного університету і тематичні конкурси.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Нові можливості використання аграрних розписок у молочних кооперативах

13 листопада у Львові з ініціативи Проекту ІФС «Аграрні розписки в Україні» відбувся семінар на тему: «Нові можливості використання аграрних розписок у молочних кооперативах України».

Із вступним інформаційним матеріалом до учасників заходу звернулася представник проекту у Львівській області Єлена Топій, яка розповіла про механізм функціонування аграрних розписок та переваги для агровиробників і кооперативів при їх використанні.

На сьогодні в Україні укладено вже 712 аграрних розписок, в тому числі 414 фінансових розписок та 298 – товарних. Цей фінансовий інструмент є цікавий загалом 46 різним організаціям-кредиторам, а також користується значним інтересом агроформувань області. Зокрема, на Львівщині вже укладено аграрних розписок на суму, що перевищує 101 мільйон гривень. Успішною також є співпраця проекту в області з Об'єднанням кооперативів «Рівноправність», який в 2017 році уклав першу аграрну розписку в галузі тваринництва серед регіонів України.

Експерти проекту Ігор Дудка та Ростислав Кос акцентували увагу на успішних практиках використання аграрних розписок для розвитку сільськогосподарської кооперації, що дозволяє кооперативам надавати своїм членам певні виробничі активи для розширення виробництва в індивідуальних агроформуваннях. Зазначена тематика особливо актуальна для молочного скотарства, оскільки на перших етапах бізнес потребує капіталовкладень, а вже згодом системно на щоденній основі генерує грошовий потік.

Учасники семінару, які займаються утриманням корів і працюють на засадах кооперації, виявили значну зацікавленість в інформації та отримали відповіді на актуальні питання стосовно обігу аграрних розписок.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Аграріям Львівщини відшкодують з обласного бюджету 5,5 млн грн за залученими кредитами

В листопаді у Департаменті агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації відбулось чергове засідання конкурсної комісії, на виконання Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роки. Одним із ключових питань, що розглядалися на засіданні, стала фінансова підтримка суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки шляхом компенсації відсотків за кредитами.

Відтак, право на отримання компенсації отримали 16 суб'єктів господарювання на суму 1,5 млн грн, що разом із попередніми рішеннями склало річний ліміт коштів в сумі 5,5 млн грн виділених на 2018 рік.

«Даний фінансовий ресурс дозволить здешевити майже 100 млн грн кредитних коштів залучених аграріями у банківських установах та кредитних спілках для придбання сільськогосподарської техніки, мінеральних добрив, засобів захисту рослин, паливо-мастильних матеріалів, кормів тощо», – розповіла т.в.о. директора департаменту АПР Львівської ОДА Людмила Гончаренко.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

Свято молодого вина у Львові

15 листопада винороби Львівщиною взяли участь у Святі молодого вина, де представили вина власного виробництва.

Свято організували з нагоди відзначення у всьому світі в третій четвер листопада Свята молодого французького вина Божоле Нуво. Це аналог свята Божоле, де в головній ролі було не французьке вино, а молоді вина відомих львівських виноробів.

Свої вина урожаю 2018 року представили Богдан Павлій (Bohdan's Wine), Віталій Маланчук (Авторські вина Віталія Маланчука), Максим Кичма (Приватна винарня «ВинМакс»), Дмитро Копій та Сергій Урбановський (Axis Wine), Орест Дейнека (Сімейна виноробня Дейнеки, малинове вино). На святі також були представлені молоді закарпатські вина від Chateau Chizay, італійське Bardolino Novello та французьке Beaujolais Nouveau. Загалом гості змогли продегустувати і придбати близько 30 різних вин.

Джерело: www.loda.gov.ua

В рамках XVIII Міжнародного економічного форуму у Львові обговорили актуальні питання розвитку аграрного сектору

1-2 листопада у Львові відбувся XVIII Міжнародний економічний форум «Львівщина – хаб можливостей», який об'єднав провідних українських та зарубіжних підприємців, експертів, представників міжнародних організацій, науковців.

Перший віце-прем'єр-міністр України Степан Кубів у вступному слові відзначив позитивні тенденції зростання національної економіки. Львівщина є одним із лідерів економічного зростання та в залученні інвестицій, оскільки в 2016-2017 роках в області відкрилося близько 140 підприємств, створено понад 20 тисяч нових робочих місць. Львівська область посідає провідні позиції в 2018 році за темпами зростання експорту продукції, зокрема в країни ЄС.

В рамках дискусійної панелі форуму перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський відзначив збільшення кількості реалізованих інвестиційних проектів. На даний час в області на різних етапах супроводу департаменту економіки перебуває 651 інвестпроект, зокрема 25 % в АПК. За підсумками 10 місяців 2018 року збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції до аналогічного періоду минулого року становлять 6,9 %. Крім того, загальне збільшення експорту продукції із Львівщини за січень-вересень 2018 року становить 23,2 % порівняно із 2017 роком.

2 листопада в рамках заходів форуму відбулося виїзне засідання «Аграрна Львівщина в експортних потоках світу». Учасники обговорили питання налагодження експорту продукції АПК в країни Азії, Африки, Північної Америки. Про власний досвід налагодження експорту розповів керівник ТОВ «Сотеко» (Сокальський район) Сергій Костюк, яке здійснює поставки продукції на ринок ЄС. Крім того, важлива увага в рамках обговорень приділялася стратегуванню експортних пріоритетів АПК Львівщини.

Джерело: Львівська Аграрна палата

У Києві відбудеться X Міжнародна конференція «Ведення аграрного бізнесу в Україні»

Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» та агенція USABevent проведуть **12 грудня 2018 року** X Міжнародну конференцію «Ведення аграрного бізнесу в Україні» – традиційно підсумковий захід, який визначає основні регуляторні зміни, тренди та перспективи для вітчизняного аграрного бізнесу.

Мета конференції: підвести підсумки 2018 року для агробізнесу України, обговорити зміни та поставити задачі на наступний рік, виявити перспективні напрямки виробництва і збуту продукції на майбутні періоди.

Місце: Hillsong Conference Hall (Київ, проспект Визволителів,1)

Ключові теми обговорення:

- Макроекономічні перспективи 2019: прогнози головних показників
- Чи будуть капітальні інвестиції заморожені в передвиборчий період?
- Валютна турбулентність
- Як аграрію пережити рік найбільшого держборгу?
- Основні джерела покриття оборотних коштів 2019

III МІЖНАРОДНА АГРОПРОМИСЛОВА ВИСТАВКА

 uro
AGRO

22-24 листопада 2018

ЗА ПІДТРИМКИ

БЕНТ-ПАРТНЕР

БІЗНЕС-ПАРТНЕР

ОРГАНІЗАТОРИ

Гал-ЕКСПО®
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
www.galexpo.com.ua/euroagro

КОНТАКТИ:
79008, м. Львів, вул. Винниченко, 30
+380 32 2970628(27)
+380 67 6758318
expo1@galexpo.lviv.ua

Львів • ВЦ «Південний-ЕКСПО»

Реєстрація учасників: www.galexpo.com.ua/agro

ВІСНИК АГРОФОРУМ

АГРОТЕХНИКА

■ СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ПРОЕКТИ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Пропозиція
www.granichnaya.com

АГРО
ПЕРСПЕКТИВА

АГРОВЕКТОР

Agro PRO MASCUS АГРАРНА ТЕХНІКА АГРОНОМ Агробізнес Співтовариство Agroexpert

ПЕРСОНАЛЬНА БІРЖА АГРОБІЗНЕС України ДІМ-САД-ГОРОД AgroONE ФЕРМЕР УКРАЇНИ

ТНЕР АГРО АГРОБІЗНЕС АГРОДІВІД АГРО АгроЕнті AGROBIZ.NET

АГРОСВІТ АГРО АГРОРНИК РЕКЛАМА АГРО AgroLux

 тел./факс: (032) 244-18-88
 e-mail: expolviv@gmail.com
 web: www.expolviv.ua

Розширено перелік дотацій для фермерів та спрощено умови їх участі у програмах

Кабінет Міністрів України схвалив проект постанови, який удосконалює механізм надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств та кооперативів. Зокрема, фермери отримали два нових види прямих дотацій та спрощення умов участі в існуючих програмах держпідтримки.

Мінагрополітики напрацювало ряд новацій та змін, які полегшують доступ фермерів до фінансових ресурсів. Відтепер, звернувшись до свого регіонального Укрдержфонду, фермер зможе отримати пряму безповоротну фінансову підтримку, а також взяти участь у програмах на спрощених умовах.

Новації стосуються бюджетної субсидії для новостворених фермерських господарств у розмірі 3 тис. грн на 1 гектар. Максимальний розмір субсидії – 60 тис. грн на одне фермерське господарство. Бюджетна субсидія надається на кожного члена фермерського господарства у розмірі 5,5 прожиткового мінімуму (до 30 000 грн на 1 фермерське господарство). Нові напрями державної підтримки будуть реалізовуватися через Український державний фонд підтримки фермерських господарств.

Зміни у програмах підтримки стосуються, передусім, розміру компенсацій (компенсація вартості закупленого українського насіння збільшена вдвічі – до 60 тис. грн.), зняття обмежень щодо розміру земельної ділянки фермерського господарства та збільшення рівня доходу до 20 млн грн. для участі у програмах.

Відтепер фермери мають можливість отримувати компенсацію вартості за закуплене насіння та за українську техніку декілька разів на рік, а також закуповувати насіння як безпосередньо у суб'єктів насінництва, так і у їх офіційних представників.

У новому Порядку розширено перелік банків, через які здійснюється підтримка, а також види напрямів для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (молочарський, м'ясний, овочевий, із заготівлі та переробки дикорослих ягід, грибів і рослин).

Джерело: www.minagro.gov.ua

До відома фермерів Львівської області!

Львівське відділення Укрдержфонду повідомляє про те, що Кабінетом Міністрів України внесені зміни Постановою № 911 від 24.10.2018 року до постанови 106 Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки розвитку фермерських господарств. Фінансова підтримка надається на безповоротній основі (субсидії) фермерським господарствам за такими напрямками:

Для новостворених фермерських господарств

(перші три роки після створення, але не раніше 1 січня 2016 р.)

1. Бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) один раз виключно для провадження сільськогосподарської діяльності у розмірі 3000 гривень на 1 гектар, але не більше 60000 гривень на одне фермерське господарство.

Для всіх інших фермерських господарств (крім новостворених)

1. Бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) у розмірі 5,5 прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, в розрахунку на одного члена фермерського господарства (який станом на 1 січня 2018 р. був та на період отримання бюджетної субсидії є членом фермерського господарства). Максимальний розмір бюджетної субсидії на одне фермерське господарство не може перевищувати 30000 гривень (розрахунок складається таким чином: прожитковий мінімум 1777,00 грн x 5,5 = 9733,5 грн., на 1 члена фермерського господарства).

Щоб отримати вищезазначену субсидію фермерському господарству необхідно подати до Львівського відділення наступні документи:

Перелік документів, які необхідно подати до Львівського відділення Укрдержфонду новоствореним фермерським господарствам для отримання бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь у розмірі 3 000 грн. на 1 гектар, але не більше 60 000 грн. на одне фермерське господарство:

- Заявка на отримання бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) – новоствореним фермерським господарствам;

- Копія Статуту фермерського господарства (для юридичної особи), копія договору (декларації) про створення сімейного фермерського господарства (для фермерських господарств, що створені без набуття статуту юридичної особи);

- Відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що підтверджують право власності та/або користування земельною ділянкою;
- Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб про те, що господарством не порушено справу про банкрутство, не перебуває на стадії ліквідації, не визнано банкрутом;
- Копія фінансового документа, що підтверджує чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік до 20 000 000 грн; (станом на 01.01.2018 року та за останній квартал 2018 року);
- Довідка ДФС щодо відсутності простроченої заборгованості перед державним та місцевим бюджетами, Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- Довідка з банку про реквізити поточного банківського рахунку фермерського господарства.
- Паспорт та ідентифікаційний код голови фермерського господарства;
- Згода заявника щодо надання про нього Мінагрополітики інформації, яка становить банківську таємницю або містить персональні дані, за формою, визначеною державним банком.

Перелік документів, які необхідно подати до Львівського відділення Укрдержфонду фермерським господарствам для отримання бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь у розмірі 5,5 прожиткового мінімуму з розрахунку на одного члена фермерського господарства (який, станом на 01.01.2018 року був та період отримання бюджетної субсидії є членом фермерського господарства). Максимальний розмір субсидії на одне господарство не більше 30 000 грн.:

- Заявка на отримання бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) – фермерським господарствам;
- Копія Статуту фермерського господарства (для юридичної особи), копія договору (декларації) про створення сімейного фермерського господарства (для фермерських господарств, що створені без набуття статуту юридичної особи);
- Відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що підтверджують право власності та/або користування земельною ділянкою;
- Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб про те, що господарством не порушено справу про банкрутство, не перебуває на стадії ліквідації, не визнано банкрутом;
- Копія фінансового документа, що підтверджує чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік до 20 000 000 грн; (станом на 01.01.2018 року та за останній квартал 2018 року);

- Довідка ДФС щодо відсутності простроченої заборгованості перед державним та місцевим бюджетами, Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

- Довідка з банку про реквізити поточного банківського рахунку фермерського господарства.

- Паспорт та ідентифікаційний код голови фермерського господарства;

- Згода заявника щодо надання про нього Мінагрополітики інформації, яка становить банківську таємницю або містить персональні дані, за формою, визначеною державним банком.

Примітка. При собі мати оригінали документів та печатку фермерського господарства (у разі наявності). Копії поданих документів повинні бути засвідчені головою фермерського господарства.

Участь можуть приймати:

- фермерські господарства, які не мають простроковану заборгованість перед Укрдержфондом та його регіональними відділеннями та перед бюджетом по сплаті податків та зборів;

- фермерське господарство, яке має чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік до 20000000 гривень, у власності та/або користуванні якого перебувають землі сільськогосподарського призначення;

Документи будуть прийматися щоденно, крім вихідних з 9:30 до 17:00 за адресою: м. Львів, вул. Січових Стрільців, 3, (4 поверх, ліве крило).

За консультацією звертатися за телефонами: 0677818287 – директор Розмус Оксана Степанівна; 0672517812 – заступник Коваль Христина Романівна.

Джерело: Львівське відділення Укрдержфонду підтримки фермерських господарств

Оприлюднено проект наказу Мінагрополітики

16 листопада на офіційній інтернет-сторінці Міністерства аграрної політики та продовольства України оприлюднено проект наказу «Про внесення змін до додатку 1 до Порядку нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення».

Наказом пропонується оновлена Нормативна грошова оцінка ріллі в усіх регіонах України.

Джерело: www.minagro.gov.ua

Як члену фермерського господарства знятися з обліку ЄСВ, якщо він вийшов зі складу господарства

Зняття з обліку члена фермерського господарства у разі прийняття рішення про вихід зі складу господарства здійснюється контролюючим органом на підставі поданої ним заяви, після проведення передбачених законодавством перевірок, здійснення остаточного розрахунку платника єдиного внеску з контролюючим органом.

У разі прийняття членом фермерського господарства рішення про вихід зі складу господарства платник єдиного внеску зобов'язаний у десятиденний строк з дня прийняття рішення подати до контролюючого органу заяву про зняття з обліку платника єдиного внеску та копію розпорядчого документа про вихід зі складу господарства.

Контролюючий орган повідомляє Пенсійний фонд України та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування про прийняття рішення платником щодо зняття з обліку у разі отримання від нього заяви.

Відповідні органи Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування протягом 10 календарних днів з дня отримання інформації про прийняття рішення платником щодо зняття з обліку надають відповідному контролюючому органу довідку про наявність або відсутність заборгованості зі сплати страхових коштів.

Контролюючий орган, отримавши заяву, проводить передбачену законодавством перевірку щодо правильності нарахування та сплати єдиного внеску.

Після проведення остаточного розрахунку платником єдиного внеску контролюючий орган знімає його з обліку та вносить відповідні записи до реєстру страхувальників із зазначенням дати та підстави зняття з обліку.

Після зняття з обліку такій особі видається (надсилається) повідомлення про зняття з обліку платника єдиного внеску за формою № 10-ЄСВ.

Датою зняття з обліку зазначених осіб є дата внесення запису до реєстру страхувальників.

Нагадаємо: зняття з обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, зазначених в п. 5¹ частини першої ст. 4 Закону України від 08.07.2010 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі — Закон № 2464), на яких не поширюється дія Закону України від 15.05.2003 р. № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань», здійснюється відповідно до ст. 5 Закону № 2464 і розділу V Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.11.2014 р. № 1162.

Як подати звіт з ЄСВ через Електронний кабінет?

Державна фіскальна служба в Івано-Франківській області інформує, що фізичні та юридичні особи повинні подавати звітність з єдиного податку у визначені законодавством терміни.

Особливості подання Звіту з ЄСВ передбачено Порядком формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованою єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 14.04.2015 р. № 435, які є обов'язковими для виконання платниками.

Звітність з єдиного внеску подається страхувальником або відповідальною особою страхувальника до фіскального органу за місцем взяття на облік. Відповідальним за правильність та достовірність заповнення Звіту є страхувальник.

Звіт страхувальником повинен подаватися в повному обсязі в один із таких способів:

- засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного цифрового підпису відповідальних осіб;
- на паперових носіях разом з електронною формою на електронних носіях інформації;
- на паперових носіях, якщо у страхувальника кількість застрахованих осіб не перевищує п'яти;
- надсилання поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення за умови, що у страхувальника кількість застрахованих осіб не перевищує п'яти та не пізніше ніж за 10 днів до закінчення граничного строку подання Звіту.

Звертаємо увагу, що подання звітності на паперових носіях потребує додаткового використання робочого часу як платників єдиного внеску так і працівників органів ДФС.

З метою економії часу при складанні та поданні звітності, платники мають право подавати звіти з ЄСВ за допомогою сервісу Електронний кабінет платника, який надає можливість створювати, редагувати, підписувати та надсилати звітність з єдиного внеску платниками самостійно.

Надіслати звіт можна у будь-який зручний час, у відповідь контролюючий орган відправляє квитанції з підтвердженням, що звіт прийнятий, або з коментарем, чому він не прийнятий.

Нагадаємо, страхувальники, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами, у частині подання звіту за таких осіб зобов'язані формувати та подавати до органів ДФС звіт протягом 20 к. д., що настають за останнім днем звітного періоду (календарний місяць).

Фізичні особи – підприємці формують та подають до органів ДФС звіт самі за себе один раз на рік до 10 лютого року, що настає за звітним періодом (календарний рік). Особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерських господарств, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах формують та подають самі за себе до фіскальних органів звіт один раз на рік до 1 травня року, що настає за звітним періодом.

Джерело: “Дебет-Кредит”

Сформовано нову платформу для ефективного господарювання фермерів України

З метою підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та покращення доступу фермерських господарств до фінансово-кредитних ресурсів, компанією AgriAnalytica за підтримки Асоціації фермерів та приватних землевласників України сформовано онлайн платформу в рамках якої є можливість для фермерського господарства сформулювати потребу в матеріальних та фінансових ресурсах, отримати доступ до придбання насіння, ЗЗР, добрив, ПММ та техніки від провідних постачальників за оптимальними цінами, а також отримати фінансування для закупки необхідних ресурсів.

Для отримання безкоштовного доступу до онлайн платформи необхідно заповнити картку фермера та отримати промокод.

Реєстрація за посиланням: http://farmer.agrianalytica.com/register_reg

Кабмін спростив ввезення в Україну незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів

14 листопада Кабінет Міністрів України спростив отримання дозволу на ввезення на митну територію країни незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, які використовуються для проведення державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіння або садивного матеріалу.

Даним рішенням Кабмін скасував необхідність погодження з Міністерством охорони здоров'я і Мінагропродом ввезення в Україну згаданих речовин. Дозвіл на ввезення агрохімікатів або насіння/посадкового матеріалу залишається в компетенції Мінприроди.

Джерело: www.kti.gov.ua

Яка різниця між договором емфітевзису і договором оренди землі

Актуальну тематичну консультацію стосовно договірних відносин в земельній сфері інформаційному ресурсу agravery.com надав керуючий адвокат Сергій Пагер.

Згідно з чинним законодавством земельні ділянки сільськогосподарського призначення можуть передаватись в користування на підставі договору оренди і договору емфітевзису. Завдяки цьому, учасники аграрного сектора можуть економічно ефективно розпоряджатися своїми земельними активами.

Цільове призначення. Оренда землі – володіння і користування земельною ділянкою, на певний термін, яке необхідне орендарю для проведення підприємницької і інших видів діяльності. У свою чергу емфітевзис – довгострокове, відчужуване, успадковане право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.

Умови договору. Жодних типових договорів емфітевзису в Україні не затверджено. Спеціальне законодавство, яке б детально врегульовувало правові відносини, що виникають з договору емфітевзису, також відсутнє. Отже, сторони можуть визначити на власний розсуд істотні умови договору. Це спрощує і прискорює процедуру його укладення і робить цей договір привабливішим порівняно з договором оренди землі. При укладенні договору оренди та визначенні істотних умов договору, сторони зобов'язані дотримуватися норм, закріплених в Законі України «Про оренду землі».

Термін дії договору. Згідно законодавства, договір оренди не може бути укладений менш ніж на 7 років і більш ніж на 50 років. При укладенні договору емфітевзису, сторони не обмежені у визначенні термінів укладення договору. Договір емфітевзису може бути укладений сторонами на безстроковий термін. При розірванні безстрокового договору емфітевзису, сторони повинні попередити один одного за рік до бажаної дати розірвання.

Візьміть до уваги! 1 січня 2019 року вступає в силу Закон від 10.07.18 р. № 2498-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування в масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні», яким буде встановлено обмеження користування чужою сільськогосподарськими угіддями, зокрема приватної власності терміном 50 років.

Договори емфітевзису, укладені до набрання чинності Закону № 2498, залишаються чинними, необхідності вносити в них зміни немає, а термін їх дії визначено умовами самого договору. Обмеження терміну дії емфітевзису поширюється на договори, укладені після вступу в силу Закону № 2498, тобто з 01.01.2019 року.

Розмір і порядок внесення плати. Законодавство встановило для договору оренди мінімальний і максимальний розміри плати, які прив'язані до нормативної грошової оцінки земельної ділянки, і мають бути не менше 3 і не більше 12% від такої нормативної грошової оцінки. Для договору емфітевзису таких обмежень немає. Сторони вільні у виборі розміру, умов та порядку виплати за користування земельною ділянкою. Плата може вноситися як одноразово, так і регулярними грошовими внесками користувачем землі. Крім того, власник земельної ділянки має право отримати винагороду за укладення договору емфітевзису.

Відчуження. Право емфітевзису може відчужуватися землекористувачем (договір купівлі-продажу майнових прав, застава) і передаватися у порядку спадкування без згоди власника земельної ділянки. Коли, власник земельної ділянки може відчужити право оренди земельної ділянки, у тому числі продавати на земельних торгах, а також передавати у заставу, спадщину, внести до статутного капіталу на строк до 50 років. Також, орендована земельна ділянка або її частина може за згодою орендодавця передаватись орендарем у володіння та користування іншій особі (суборенда).

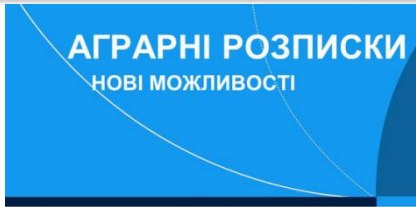
Укладання та виконання договору оренди є досить законодавчо визначеним та формалізованим у порівнянні з договором емфітевзису. На даний час, не існує окремих спеціальних нормативних актів, які б детальніше регулювали договір емфітевзису. Тобто, у сторін договору емфітевзису є набагато більше можливостей для впровадження потрібних їм норм.

Разом з тим, частка укладених договорів про емфітевзис, все ж є набагато меншою, аніж договорів оренди та даний правовий інститут не набув широкого розповсюдження у нашій державі.

Однак, динаміка користування договором емфітевзису є досить позитивною в Україні: з 2017 року зареєстровано близько 80 тис. договорів емфітевзису загальною площею майже 800 тис. га, що, для порівняння, становить площу сільськогосподарських угідь двох областей України, наприклад, таких як Чернівецька.

Договір емфітевзису є альтернативою договору оренди землі сільськогосподарського призначення.

Доцільність укладення договору оренди чи емфітевзису, визначається з врахуванням певних особливостей у кожному конкретному випадку: суб'єктного складу, цілей їх діяльності, строків на які потрібно отримати користування земельною ділянкою та мети укладення договору.

Фермер оформив аграрну розписку на розведення племінної худоби

Наприкінці жовтня ФГ «ВЕРХ», що на Львівщині оформили аграрну розписку на розведення племінної худоби. Про це повідомляє Національний прес-клуб «Українська перспектива».

«Поки що я працюю без прибутків. Вкладаю все в розвиток і докуповую худобу. Планую досягти 100 голів племінної худоби, орієнтовно за 3 роки», – поділився керівник господарства і один із його співзасновників Степан Стельмах.

Потенційно фермер хоче розвивати напрямок переробки м'яса. Але реалізацію цих намірів стримує постійна нестача коштів. Тому аграрна розписка і викликала неабиякий інтерес.

«Я вивчив це питання, порадився з батьком. Кредит дуже вигідний. Він дається на 5 років на пільгових умовах: нараховується лише 5% річних, крім того перший рік може бути термінованим (погашення лише відсотків за кредитом)», – продовжує фермер.

Особливість «м'ясної» аграрної розписки полягає в тому, що неодмінною умовою для надання позики за нею було страхування. На цьому наполягав сам кредитор – Львівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі. У рамках Програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва він працює з бюджетними коштами, тому хоче мати повну гарантію їх повернення.

Решта умов за аграрною розпискою були простими, зрозумілими та прийнятними для всіх сторін. І, за словами голови Львівського обласного фонду підтримки індивідуального житлового будівництва на селі Зеновія Деревняка, це додає впевненості всім, що аграрна розписка буде виконана в повному обсязі та в зазначений термін.

На відміну від попередньої практики роботи з аграрними розписками кредит за «м'ясною» видавався бюджетним коштом. Це ще одна її особливість. Йдеться про кошти комплексної Програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва, яка реалізується на Львівщині з 2016 р. і розрахована на «п'ятирічку». Ініціатором розробки цієї Програми став Департамент агропромислового розвитку місцевої ОДА. Згодом вона була підтримана сесією обласної ради, і вже третій рік успішно впроваджується.

«Ми були першою областю, яка цю Програму започаткувала. Тепер й інші області мають подібні. Львівщина виділяє на цю Програму найбільший обсяг фінансування. У поточному році – 19,6 млн грн», – розповіла директор Департаменту АПР Людмила Гончаренко.

Джерело: Національний прес-клуб «Українська перспектива»

Розвитку сільських територій та залученню інвестицій в рамках реформи децентралізації для підвищення добробуту жителів протягом останніх років в Україні приділяється вагома увага. Пропонуємо Вам розмову із головою Великоглибовицької сільської ради Перемишлянського району Василем Марочканичем.

**Об'єднані територіальні громади – це зовсім інша
якість управління населеними пунктами –
Василь Марочканич**

- Пане Василю, попри те, що децентралізація в Україні триває з 2015 року, мабуть, у якійсь частини ваших виборців є питання, навіщо вона? Люди звикли до того, що поруч є сільська, міська, районна рада, де вони роками вирішували усі свої проблеми, а тут усі ці функції передаються ОТГ.

- В.М.: Нинішній адміністративно-територіальний устрій у нас зберігся ще з радянських часів, і він показав свою неефективність. Більшість сільських рад в країні були дотаційними, тож для того, щоби вибити якісь кошти на свої населені пункти, голова сільської чи міської ради змушений був їхати в райцентр. Об'єднані територіальні громади – це зовсім інша якість управління населеними пунктами і зовсім інші кошти. Кожна ОТГ напряму фінансується з державного бюджету, отримуючи крім освітньої і медичної субвенції ще й базову дотацію. Також громада отримує можливість повноцінно керувати на своїй території освітою, медициною, культурою, і сформувати потужну команду, яка працюватиме над її розвитком.

- Держава дійсно надає об'єднаним територіальним громадам чималу фінансову підтримку. Та чи не станеться це так, що ця підтримка невдовзі закінчиться і, отримавши чималі повноваження, громади не матимуть коштів на їх виконання?

- В.М.: Для нинішньої влади реформа децентралізації є пріоритетом. І Президент Петро Порошенко, і Прем'єр-міністр Володимир Гройсман постійно підкреслюють, наскільки зросла кількість коштів у місцевих бюджетах і скільки різних інфраструктурних проектів здійснили об'єднані територіальні громади. Влада розуміє, що піднімати економіку треба знизу, віддавши повноваження і фінанси на місця, так що згортати реформу децентралізації вона у жодному випадку не буде.

Водночас я вважаю, що громада і сама повинна думати над тим, де заробити кошти, як залучити інвесторів і різні інвестиції на свою територію. А такі можливості в об'єднаних громадах є.

- Представники виконавчої влади уже не раз говорили про те, що реформа децентралізації закінчиться у 2020 році і так чи інакше усі ОТГ в Україні до цього часу будуть створені. Чи є сенс проводити вибори голови Бібрської ОТГ сьогодні, коли через два роки їх треба буде робити ще раз?

- **В.М.:** Для того, щоби стимулювати громади до добровільного об'єднання, уряд дає їм інфраструктурну субвенцію на розвиток сільських територій. Вона надається громадам терміном на п'ять років і для нашої досить великої громади, а ця субвенція дається з розрахунку на кількість площі і сільського населення, вона становитиме десятки мільйонів гривень. За ці кошти можна буде реконструювати і термомодернізувати школи, ФАПи, побудувати дитячі садочки, зробити у населених пунктах вуличне освітлення, відремонтувати дороги. Тобто зробити те, що у нас не робилося десятки років.

Погодьтеся, не скористатися такою можливістю було би великою помилкою. І я сподіваюся, що люди колись гідно оцінять ініціаторів утворення Бібрської громади, які не побоялися відповідальності і зробили рішучий крок, аби покращити життя своїм мешканцям.

- Ми знаємо, що реформу децентралізації у нашій державі підтримують не всі політичні сили. А деякі навіть називають її геноцидом села.

- **В.М.:** Якщо взяти європейський досвід, Польщу, яка провела цю реформу понад десять років тому, то там села, навпаки, розвиваються. А щодо нас, то усе буде дуже залежати від того, яку політику проводитиме громада. Якщо вона не концентруватиме усі ресурси в центрі, а розвиватиме усі населені пункти, то через кілька років ви їх не впізнаєте.

- Попри усі позитиви, які ви назвали, багатьох людей, очевидно, буде турбувати, де після утворення громади вони будуть отримувати довідки. Вони робили це у сільській раді, якої завтра не буде.

- **В.М.:** Одне із завдань реформи – наблизити послуги до людей і зробити їх якіснішими. Тож для людей нічого не зміниться. Замість сільської ради буде старостинський округ, і всі довідки, які видавалися в сільських радах, будуть видаватися у старостинських округах.

- А чи не може керівництво громади зловживати своїм становищем у розподілі земельних ділянок в своїх населених пунктах, а села не матимуть на це впливу?

- **В.М.:** Ні. Без дозволу старости і без його підпису ніяка земля у селі роздаватися не буде. І це має погоджуватися з громадою. Такою є моя принципова позиція.

- У всіх громадах найбільше коштів «з'їдає» освіта. І через малокомплектність шкіл, і через те, що ці школи потребують термомодернізації. Очевидно, ви вивчали у своїй громаді ситуацію з освітою і можете сказати, що плануєте з нею робити.

- **В.М.:** Моя позиція така, що закривати в селі школи не можна. Тому що немає школи, немає і села. Тому я за те, щоб школи в селі залишалися. Проте їх потрібно реформувати. І шукати способів зекономити кошти на освіту.

- Яким ви бачите майбутнє своєї громади? Як плануєте її розвивати?

- **В.М.:** Пріоритетними для розвитку наразі я бачу три напрями: сільське господарство, туризм та транзитні можливості. З сільським господарством усе зрозуміло. Земля – наше найбільше багатство, тож треба добиватися, щоб її використання було ефективним.

Розвивати туризм нам дозволяє Свіржський замок, який є на нашій території і є однією із перлин Львівщини. Щодо транзитних можливостей, то через нашу громаду проходить досить жвава траса на Івано-Франківськ та Буковель.

Щодня через нашу громаду проїжджають сотні, якщо не тисячі автомобілів, тому треба розвивати придорожню інфраструктуру, щоб автомобілісти і їхні пасажери залишали у нас свої гроші.

Можливості для розвитку нам також дає залізниця. У Великих Глібовичах, де я був сільським головою, ми розробили детальний план приколінійної території для розбудови складів, дрібних підприємств, так що досвід розвитку територій у мене є.

Також для громади дуже важливо вивчити свою видаткову частину, аби з'ясувати, де неефективно використовуються кошти і вчитися їх економити. А зекономлене вкладати у розвиток.

Важливим для громади є і залучення інвестицій, участь у різних мікропроектах, і українських, і закордонних. Коштів для громад виділяють чимало. Треба вчитися їх знаходити і використовувати.

- Чи маєте команду для керівництва громадою?

- **В.М.:** Команда практично сформована, але називати прізвища я би наразі не хотів. Але я буду прислухатися до думки людей – кого вони бачать чи хотіли би бачити на тій чи іншій посаді.

І звичайно, що ця людина повинна відповідати критеріям цієї посади.

- *Що будете робити з працівниками сільрад?*

- **В.М.:** Сільські голови залишаться виконуючими обов'язки старост. Усіх інших працівників, які будуть мати бажання працювати в нашій ОТГ, візьмемо на роботу у виконавчі структури. Досвід інших громад свідчить, що роботу там майже ніхто не втратив. Навпаки, громадам не вистачає кадрів, особливо кваліфікованих. Так що нічого боятися нікому не потрібно.

- *Будь-якому керівнику нової громади варто переймати досвід уже існуючих ОТГ. Чи бували ви в якихось громадах і чи бачили, як там усе влаштовано.*

- **В.М.:** Свого часу я їздив у Давидівську і Ходорівську громади. З Володимиром Керницьким, головою Давидівської ОТГ, маю добрі стосунки, і можу завжди розраховувати на його пораду чи допомогу.

- *Які враження у вас склалися від цих громад?*

- **В.М.:** Давидівська громада – потужна і успішна. Адже має вигідне розташування і ефективне керівництво. Ходорівській трохи важче, оскільки вона велика, складається з багатьох населених пунктів, відтак і проблем там більше. Проте у будь-якому випадку позитивів в ОТГ значно більше, а їхні керівники і мешканці з оптимізмом дивляться у майбутнє.

Розмову вів Дмитро Соломонко.

Львівське Братство Пасічників «РІЙ» щомісяця проводить навчання пасічників

Львівське Братство Пасічників «РІЙ» щомісяця (кожна друга середа місяця) у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці (м. Львів, Проспект Шевченка, 13) проводить навчання пасічників з актуальних питань технологічних особливостей бджільництва. Початок зустрічі: 18.00 год.

Тематика зустрічей:

- технологія утримання пасік;
- виробництво продуктів бджільництва;
- організація виробництва та ефективність пасічництва;
- лікування хвороб бджіл;
- апітерапія;
- маркетингова діяльність в бджільництві.

Для участі запрошуються всі бажаючі

Контактна особа: Микола Грибок, тел. 0676731580

Позитивна синергія розвитку сільських територій та фермерства на Львівщині

**Людмила Гончаренко, т.в.о. директора
Департаменту агропромислового розвитку
Львівської облдержадміністрації**

Аграрний сектор України протягом останніх років динамічно розвивається, що дозволяє забезпечити зайнятість сільського населення, сприяє наповненню місцевих бюджетів та технологічно-технічній модернізації агроформувань і розвитку сільськогосподарської кооперації. Політика реформ та європейської інтеграції, ініційована Президентом України Петром Порошенко, яка послідовно реалізуються через відповідні рішення Кабінету Міністрів, дозволила вирішити багато проблемних питань різних аспектів розвитку сільських територій, які не вирішувалися в попередні десятиліття.

Львівська область посідає чільне місце в загальнонаціональному виробництві продукції АПК та розвитку фермерських господарств, кооперації та кластерних ініціатив, а продукція підприємств харчової промисловості регіону є відомою на європейському ринку.

За підсумками десяти місяців 2018 року індекс валового виробництва сільськогосподарської продукції до аналогічного періоду попереднього року зріс на 6,9%, а позитивну динаміку продемонстрували як сільськогосподарські підприємства, так і особисті селянські господарства. Динамічно розвивається птахівництво та дрібне тваринництво. За темпами збільшення поголів'я птиці всіх видів область посідає 5 місце серед регіонів України, овець і кіз сьоме місце.

По кількості поголів'я ВРХ область протягом багатьох років утримує третє місце серед регіонів України (після Вінницької та Полтавської областей). Із власниками тварин проводиться відповідна роз'яснювальна робота щодо механізмів ідентифікації худоби та можливості отримання бюджетних дотацій на утримання корів в сільськогосподарських підприємствах та молодняка ВРХ в господарствах населення. Сільськогосподарські підприємства цього року одержали дотацій на суму 8,0 млн грн. з розрахунку 1,5 тис. грн. за голову, а господарствам населення за результатами двох етапів подачі документів нараховано 11,4 млн. грн. на 15,2 тис. голів молодняка ВРХ. На Львівщині дотацією скористались 10,5 тис. фізичних осіб, що найбільше серед областей України.

Особливість Львівщини – більше 60 відсотків валової сільськогосподарської продукції виробляється особистими селянськими господарствами. Саме тому суттєва увага приділяється процесу трансформації ОСГ у сімейні фермерські господарства та підтримці розвитку сільськогосподарських кооперативів.

В області створено 130 сімейних ферм на базі особистих селянських господарств, які утримують 4 і більше корів. В 2018 році Львівською аграрною дорадчою службою в межах канадського проекту «Підтримка молочного бізнесу в Україні» вже відкрито низку сімейних молочних ферм в Городоцькому, Мостиському, Самбірському та Жовківському районах. З метою налагодження логістики молока отримано позитивне рішення по проекту Державного фонду регіонального розвитку «Розвиток молочних кооперативів та сімейних молочних ферм Бродівського району» для закупівлі молоковозу Заболотівецькою ОТГ (бюджет 1,5 млн.грн., в тому числі ДФРР – 1,2 млн.грн., кошти громади – 0,3 млн.грн.), який буде обслуговувати СОК «Покрова». На сьогоднішній проведено тендер та визначено постачальника техніки.

Із 36 діючих сільськогосподарських кооперативів, 6 кооперативів зареєстровані та здійснюють діяльність з цього року: СОК «Молочний дар» (Жидачівський район), СОК «Сади Самбірщини» (Самбірський район), СВК «Агровиріб» (Стрийський район) який об'єднав виробників у галузі садівництва, СВК «Плюс» (м. Львів) в плодоовочевій галузі, СОК «ЕКО-ЯГОДИ» (Жидачівський район), СОК «Агро Галичина» (Дрогобицький район) в молочній галузі тощо).

Протягом трьох років на Львівщині реалізуються заходи Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роки. Станом на 15 листопада з обласного бюджету за пріоритетними напрямками підтримки агровиробники області вже одержали 15,3 млн.грн., що складає 78% передбаченого фінансового ресурсу на цей рік.

Одним із напрямів програми є надання пільгових кредитів суб'єктам господарювання на реалізацію бізнес-планів. Кредити надаються суб'єктам господарювання агропромислового комплексу під 5 відсотків річних терміном до 5-ти років у розмірі, визначеному бізнес-планом, але не більше 500 тис. грн. У 2018 році надано пільгових кредитів на реалізацію 28 бізнес-планів, що дозволило придбати 35 тракторів та інше сільськогосподарське обладнання, встановити 4 системи крапельного зрошення, закупити біля 250 голів племінних тварин тощо. Реалізація бізнес-планів сприятиме створенню 50 робочих місць.

Не менш важливим напрямом Комплексної програми є здешевлення сільськогосподарським виробникам кредитів залучених у фінансових установах шляхом часткової компенсації відсотків. За рахунок коштів обласного бюджету здешевлено для аграріїв кредитних ресурсів на суму понад 100 млн.грн., які інвестовано у сільськогосподарську техніку, матеріальні засоби для проведення комплексу польових робіт тощо. На вказану ціль використано 4 млн грн коштів обласного бюджету

Також низка господарств області отримали фінансову підтримку за вирощування сидеральних культур з розрахунку 350 грн за гектар, за збагачення ґрунтів біологічним азотом – 160 грн за гектар. Продовжується збір заявок від аграріїв для виплати роздотації за вапнування ґрунтів.

Важлива увага приділяється розвитку сільських територій, а позитивним прикладом є реалізація проекту «Розвиток сільського підприємництва та інфраструктури агротуристичного кластера «ГорбоГори» в Пустомитівському районі. Проект увійшов в п'ятірку кращих проектів з розвитку сільських територій в Україні, які реалізуються при фінансовій підтримці ЄС. В рамках проекту, в цьому році проведено вже вдруге регіональний фестиваль. Департаментом агропромислового розвитку облдержадміністрації у жовтні підписаний договір на реалізацію проекту з Міністерством регіонального розвитку України та одержано перший транш фінансування.

Активно залучаються в область і інші проекти міжнародної технічної допомоги. Проект міжнародної фінансової корпорації (IFC) «Впровадження аграрних розписок в Україні», мета якого покращити та спростити доступ до фінансування малих та середніх агровиробників. У Львівській області проект почав діяти з січня 2018 року, у всіх районах області проведено навчальні семінари як працювати з новим фінансовим інструментом. На сьогодні 20 господарств за рахунок аграрних розписок додатково залучили понад 100,0 млн.грн. товарно-фінансових ресурсів під реалізацію майбутнього урожаю.

Заслуговує уваги проект Світового банку «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні», який розпочато у липні поточного року. Метою проекту є підтримка уряду України, місцевої влади у створенні передумов для прозорого функціонування ринку сільськогосподарських земель та підвищенні ефективності використання земельних ресурсів пілотного регіону Львівської області, Давидівської ОТГ (підтримка введення інформації про земельні ділянки в Державний земельний кадастр, виправлення помилок та інвентаризація земель сільськогосподарського призначення).

Відзначимо, що на Львівщині завдяки комплексному підходу до підтримки агровиробників в рамках міжнародних проектів, програм державного та обласного бюджетів агроформування збільшують обсяги валового виробництва сільськогосподарської продукції та створюється додатковий позитивний імпульс для забезпечення збалансованого розвитку сільських територій за європейською моделлю.

Історія створення та функціонування Аграрної палати на Львівщині

Андрій Доманський, доктор філософії,
директор ГО «Товариство «Сільський господар»,
член управи Львівської Аграрної палати

Найвищий рівень організації суспільних відносин і взаємозв'язаних з ними економічних, культурних, духовних, інтелектуальних чинників мають ті держави, які мають розвинуте громадянське суспільство, що базується на свободі, незалежності, добровільності та творчій ініціативі кожного члена громади та суспільства в цілому. Саме тому країни Західної Європи (в першу чергу Німеччина, Франція, Бельгія і інші), де були створені перші громадські організації, в тому числі аграрні палати, відтоді і по сьогоднішній день тримають передові позиції в культурі ведення сільського господарства, урожайності сільськогосподарських культур, продуктивності тварин, ефективності виробництва продукції, правового захисту землевласників та сільськогосподарських виробників.

В Західній Україні, на території Львівського воєводства діяли поряд з українськими громадськими організаціями також польські та інші національні організації, зокрема Львівський відділ Малопольського товариства рільничого з центральним осідком у Кракові, Товариство Господарське Східної Малопольщі у Львові, Товариство «Рільничий Союз», а також єврейський Малопольський Союз Рільників у Львові. Уряд відродженої Речі Посполитої в перші роки свого існування проводив політику сприяння розвитку аграрної сфери, долучаючи до цього в певній мірі українську спільноту та її громадські організації.

Система регулювання сільського господарства в Польщі мала суспільний характер, який був характерний для економічно розвинутих країн. Вона ґрунтувалася на поєднанні діяльності органів державної влади, територіального і господарського самоврядування. Міністерство сільського господарства та Міністерство аграрних реформ (в 1932 році були об'єднані) здійснювали державне управління в аграрній сфері. Головна земельна комісія з економічним, сільськогосподарським і ветеринарними відділами, Державний сільськогосподарський банк, Науковий інститут сільського господарства в м. Пулава визначали напрями економічної політики, забезпечували правове, адміністративне та економічне регулювання аграрного виробництва, контролювали господарську діяльність органів самоврядування.

Визначальними чинниками розвитку сільського господарства стало територіальне і господарське самоврядування. За статутom його повинна була забезпечувати Державна сільськогосподарська Рада при міністерстві сільського господарства, а також аграрні палати, повітові аграрні комітети, сільські ради. В державну сільськогосподарську раду входили 50 представників сільськогосподарських установ, навчальних закладів, особи іменовані урядом. Рада працювала як дорадчий орган. Воєводські аграрні палати були головними регуляторно-координуючими органами сільськогосподарського самоврядування, готували та аналізували проекти законів, організовували статистичні дослідження, контролювали виробничі процеси, вивчали аграрний ринок, а також здійснювали ревізійну та фінансово-бюджетну політику. В червні 1935 року було засновано Союз сільськогосподарських палат.

Започаткування польською владою хліборобського самоврядування – хліборобських палат – призвело до зацікавлення представників українських хліборобів та керівництва громадських організацій в сфері сільського господарства, громадських кооперативних організацій. В щоденній газеті «Діло» з'явилася стаття Євгена Храпливого, професора, директора громадського товариства «Сільський господар», яке включало 160 тисяч членів, а первинні осередки діяли в 53% сільських громад. В статті під назвою «Хліборобські палати» автор аналізує книгу польського автора Станіслава Міклашевського «Izby Rolnicze». Є.Храпливий, виходячи із змісту книги, відзначає, що хліборобські палати є поступом до хліборобського самоврядування. В праці С.Міклашевського подана інформація про польське законодавство в сфері самоврядування, проводиться аналіз самоврядування в Німеччині, Франції, Швейцарії, Бельгії, Австрії, Італії, Іспанії та в інших країнах. С. Міклашевський приходить до висновку, що хліборобські палати стають засобом децентралізації «хліборобської адміністрації», а добровільні хліборобські організації співпрацюють з ними. Фінансування діяльності хліборобської палати передбачало відрахування 3% з державного податку на землю та 50% від воєводського управлінського земельного податку. За результатами діяльності попереднього 1932 року надходження коштів від трьох воєводств (Львівського, Станіславського, Тернопільського) за рахунок 3% відрахування могли становити 254,4 тис. зл., а від 50% відрахування – 212 тис. зл. В своїх наступних публікаціях Є. Храпливий роз'яснював користь хліборобської палати, вказував на її структуру і завдання. Актуальність діяльності хліборобської палати зростала в зв'язку з тим, що внаслідок аграрної реформи 1848 року українські селяни стали власниками парцельованих (подрібнених) поміщицьких земель, одержаних шляхом довгострокового викупу. Це вимагало професійних знань хліборобської культури, якої в загальній масі вони не мали. Особливо актуальним в той час став юридичний і правовий захист сільських господарів, відстоювання інтересів селян при розробці законодавчих положень і при прийнятті законів в аграрній сфері, в захисті малоземельних господарств від крупних власників,

які мали в своїх руках 2,22 млн га або 40,3% всіх сільськогосподарських угідь.

Найвищим органом Хліборобської палати була Рада. Склад Ради формувався за таким принципом: певну кількість членів (радників) обирали повітові організації, друга частина обиралася за поданням міністра хліборобства і хлібної реформи. Згідно з рішенням міністра до Ради могли бути обрані особи, які були фахівцями в галузі сільського господарства або працювали у господарських організаціях як громадські діячі. Радники повинні були мати вищу освіту, або були громадськими діячами із фаховою агрономічною освітою не нижче середньої.

На перших зборах Ради Львівської хліборобської (аграрної) палати 21 березня 1934 року до Ради обрано 97 членів, серед яких було 15 українців, що зв'язані з українськими організаціями, а також 8 українців з так званого Руського табору, які мали русофільські погляди. Серед 11 членів управи було двоє українців: о. Тит Войнаровський і діди́ч Мирон Луцький. Від українських організацій увійшло 5 радників, в тому числі Ю.Павликовський, Є.Храпливий – від товариства «Сільський Господар», та один (О.Луцький) – від кооперативних організацій. За поданням Міністра було обрано 4 українців-радників. Про увагу, яка приділялась хліборобській палаті свідчить те, що на засіданні Ради був присутній міністр хліборобства і хлібних реформ, також представники всіх трьох воєводств. На засіданні було обрано 19 фахових комісій, в кожній з яких було від 4 до 8 осіб. Президентом Палати було обрано К.Напару, а його заступником – Т. Войнаровського. Українські радники об'єдналися в Український клуб, який був своєрідним «сервером», в якому обговорювались рішення Хліборобської палати, після чого вони доносились до українських громадських і господарських організацій. Відповідно був і зворотний зв'язок.

З початком Другої світової війни і встановлення радянської влади в Західній Україні діяльність Львівської аграрної палати в 1939 році була заборонена і відновлена знову в 1941 році в часи німецької окупації. Німецька адміністрація була проти відродження самостійності Української держави. Проте вона розуміла що повністю заборонити громадські сільськогосподарські організації, в тому числі діяльність хліборобської палати – це знизити загальне виробництво сільськогосподарської продукції і, таким чином, ускладнити постачання продовольства для самої Німеччини. Тому було прийнято рішення про німецький більш суворий контроль над діяльністю громадських організацій, в тому числі Львівської Аграрної палати. Президентом Львівської Аграрної палати було обрано Є. Храпливого. З приходом радянських військ у Львів діяльність хліборобської палати була знову припинена.

З отриманням Україною державної незалежності в 1991-1993 рр. була розпочата аграрна реформа внаслідок якої 340 тисяч селянських господарств одержали паї на володіння землею.

За період з 1994-го по 1998-й рік було реформовано 90% колективних сільськогосподарських підприємств.

Однак зміна суспільно-економічного ладу, утвердження приватної власності на землю викликало економічну кризу, яка в певній мірі супроводжувалась відсутністю нормативно – правової бази для подальшого розвитку аграрних відносин в ринковому середовищі. В цій ситуації 25 грудня 1997 року Львівська обласна рада ініціювала створення Львівської аграрної палати – представницької самоврядної структури для захисту прав земельної власності селян, їх економічних, майнових та інших інтересів. На утримання Палати упродовж перших п'яти років планувалось відраховувати 3% надходжень до обласного бюджету від земельного податку. Дану ініціативу підтримало Міністерство агропромислового комплексу України та адміністрація президента України. За результатами проведення виборів уповноважених представників до Львівської аграрної палати, які відбулись 3 травня 1998 року у Львівській області було обрано 613 уповноважених. Були сформовані керівні органи палати та виконавча структура – управа Палати, яка функціонує по сьогоднішній день. З історичної точки зору змінилися суспільно-економічні, політичні та господарські умови ведення сільськогосподарської діяльності, але основні напрями діяльності аграрної палати, а саме: підвищення фахового рівня власників землі і виробників сільськогосподарської продукції і захист їх інтересів, утвердження самоврядності сільських товаровиробників набули в умовах сьогоденних українських реалій ще більшої актуальності, тим більше, що урядом України взято курс на децентралізацію управління.

ВЕДЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ
DOING AGRIBUSINESS IN UKRAINE

12 ГРУДНЯ 2018

**Hillsong Conference
Hall, Київ**

Підведіть підсумки 2018

**Отримайте відповіді
на найболючіші питання**

**Сформууйте стратегію
розвитку 2019**

ДЕТАЛЬНІШЕ...

Двадцять років разом з Львівською Аграрною палатою. Шлях до успіху

Ігор Вуйцик, голова управи Львівської аграрної палати

Львівська Аграрна палата, недержавна самоврядна громадська організація, створена у 1998 році шляхом об'єднання 340 тисяч власників земельних паїв у Львівській області, які потребували практичної допомоги у питаннях розпорядження своєю землею, отримання земельного паю з колективного підприємства створення власного бізнесу, кредитування та страхування ризиків.

Місія діяльності палати, як і двадцять років тому, це – системний захист прав та свобод власників земельних часток (паїв), їх економічних, майнових та інших інтересів.

Головною метою палати є сприяння покращенню добробуту сільського населення та розвитку сільської місцевості, підтримка розвитку підприємництва на селі, освітня діяльність з правових, екологічних, фінансово-економічних питань.

Для здійснення мети своєї діяльності новостворена Аграрна палата 1999 році долучилася до підготовки і видання збірників нормативних документів та рекомендацій з оформлення відносин власності у процесі реструктуризації недержавних сільськогосподарських підприємств. А в 2000 році уповноважені Львівської Аграрної палати приймали активну участь у розробці Концепції розвитку АПК Західного регіону. Львівською Аграрною палатою було розпочато роботу з запровадження комплексного пільгового страхування своїх членів. Для цього Палата налагодила співпрацю із страховими компаніями, які погоджувались видати комплексний страховий поліс кожному власнику земельного паю. Такий поліс передбачав страхування житла, сільськогосподарських тварин, посівів, насаджень та техніки, а також страхування селян від нещасних випадків. Оплата такого виду страхування мала відбуватись за рахунок солідарного фінансування, що включало б підтримку місцевого бюджету. Однак, через брак бюджетних коштів такий вид страхування не був реалізований в повній мірі. Втілення цієї ідеї і сьогодні залишається доволі актуальним. Наступним кроком було створення кредитної спілки, яка досить успішно функціонувала і надавала короткотермінові та довготермінові позички упродовж 2000-2010 років. В період становлення і розвитку Аграрної палати проводилася ефективна просвітницька діяльність серед її членів. Серед цікавих і важливих заходів – ряд конференцій, та освітніх проєктів. Варто особливо відзначити міжнародну конференцію на тему: «Аграрна реформа в Україні. Внесок церкви», результати роботи якої отримали широкий резонанс серед сільського населення області. Прийняте на цій конференції «Звернення учасників конференції до духовенства, владних структур, політичних і громадських організацій, усіх людей доброї волі, які живуть і працюють на землі», залишається надзвичайно актуальним і сьогодні.

Починаючи з березня 2001 року Львівська аграрна палата розпочала виконання двох освітніх програм: «Ініціатива громадської освіти приватних землевласників» та «Поширення заходів громадської освіти на сільські регіони Львівщини». В рамках освітніх програм було підготовлено і видано інформаційні буклети із серії «Що необхідно знати власникові земельного та майнового паїв?». Буклети містили роз'яснення щодо прав селян на майнові та земельні паї, порядок розпорядження ними та способи захисту своїх майнових і земельних прав у випадку їх порушення. Аналітичний матеріал, зібраний за час впровадження освітніх програм, став основою пропозицій щодо врегулювання деяких аспектів майнових і земельних відносин, що були представлені Аграрною Палатою на громадських слуханнях «Аграрна реформа: шляхи розвитку», організованих комісією з питань аграрної політики при Президентові України 9 жовтня 2001 року.

Запити освітньої аудиторії сприяли тому, що освітня програма значно розширила свої напрями. Працівники управи не лише інформували селян про їх права, а й допомагали конкретними порадами у веденні господарської діяльності, формуванні ринкової інфраструктури на селі. Це відбувалося через розвиток обслуговуючої та кредитної кооперації, запровадження дорадницьких послуг, надання правових консультацій, тощо.

Безперечно, навики, отримані спеціалістами Львівської Аграрної палати під час проведення освітніх заходів, були дуже потрібними для розбудови цього громадського об'єднання. Важливим був досвід роботи із засобами масової інформації, спілкування з селянами, усвідомлення проблем сільських територій та спроб пошуку реальних шляхів їх вирішення.

Та, мабуть, найважливішим досягненням тодішньої освітньої роботи можна вважати утвердження ідеї Аграрних палат не тільки на Львівщині, а й в Україні. Варто зазначити, що в той час представники Львівської аграрної палати підготували законопроект «Про аграрні палати», однак розгляду його не добилася. Ця ідея сьогодні також є на часі, як і потреба у ефективній просвітницькій роботі на селі. Однак, освітні програми вимагають значної фінансової підтримки, адже громадське об'єднання працює на засадах волонтерства, тому коштів на видавничу діяльність, поїздки, організацію семінарів, конференцій, тощо немає. Аграрна палата для таких цілей шукає донорської підтримки. Зокрема, фінансову допомогу у реалізації освітніх програм – «Ініціатива громадської освіти приватних землевласників» та «Поширення заходів громадської освіти на сільські регіони Львівщини» – аграрна палата отримала від міжнародних донорів: Національного Демократичного Інституту Міжнародних відносин і Фонду Чарльза Стюарта Мотта, а також представництва Світового банку в Україні.

В листопаді 2013 року Львівська Аграрна палата разом спільно Департаментом агропромислового розвитку Львівської ОДА, Львівським національним університетом ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького провела конференцію на тему: «Теоретичні та практичні основи розвитку аграрного сектору Західного регіону. Євроінтеграція України: Ризики і перспективи».

В 2014 палата разом з Львівським національним університетом ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького провели конференцію на тему: «Пріоритети інноваційного розвитку регіонального АПК в контексті європейської інтеграції».

31 січня 2015 року представники ЛАП приймали активну участь у заходах, що проводилися під час перебування у Львівській області Міністра аграрної політики та продовольства України Олексія Павленка, зокрема, на зустрічі з виробниками аграрної продукції регіону. На цій зустрічі обговорювались питання подальших напрямів аграрної політики України щодо розвитку земельних відносин, фінансової підтримки сільгоспвиробників, дерегуляції аграрного бізнесу, а також планів реформування органів управління.

На зустрічі було визначено п'ять основних пріоритетів діяльності, а саме: технічна підтримка виробників, забезпечення харчової безпеки на виробництвах згідно вимог світового ринку, дерегуляція та спрощення дозвільних процедур для аграріїв, а також проведення земельної реформи. Провідні аграрії Львівщини висловили власні проблеми, що потребують нагального вирішення на законодавчому рівні та надали власні пропозиції.

Важлива увага упродовж зустрічі приділялася питанням боротьби з проявами корупції, порушенням у сфері земельних відносин, що вимагають комплексних реформ.

Також обговорювалась кластерна концепція організації виробництва та збуту продукції аграрного сектору через оптовий ринок сільськогосподарської «Шувар», який є партнером Аграрної палати. Ця концепція, у складній економічній ситуації та за умов обмеженості бюджетних асигнувань на Львівщині, була визнана Міністром найкращою в Україні.

Сучасні виклики життя потребують від особистих селянських та фермерських господарств, сільськогосподарських підприємств усіх форм власності і господарювання, постійного підвищення рівня знань та вдосконалення практичних навичок у веденні сільського господарства. Із підписанням Угоди про асоціацію з Європейським Союзом питання сільського господарства та розвитку сільських територій в контексті існуючої ситуації стають ще більш актуальними.

Впровадження сучасних інформаційно-комунікативних технології дозволяє підвищити ефективність виробництва в аграрному секторі. З метою вивчення досвіду країн ЄС у червні 2015 року у Львові за участі Львівської Аграрної палати відбувся Словенсько-український бізнес-форум «ІТ в сільському господарстві: Досвід Словенії та європейські стандарти».

Словенські учасники представили напрацювання, досвід і приклади ефективного управління земельними просторовими даними та базами, розробки та використання ІТ-продуктів у сільському господарстві. Виступаючі відмітили що Україна може створити унікальний бренд постачальника ефективних ІТ-рішень для агросектору, українська ІТ-індустрія може знайти потенціал для росту, створюючи рішення для компаній, які працюють в аграрному секторі України.

Голова Львівської ОДА Олег Синютка наголосив, що цей захід матиме синергетичний ефект, оскільки поєднання сільського господарства та ІТ-технологій підвищить ефективність роботи галузі. Представники провідних ІТ-компаній Словенії представили учасникам форуму власні технологічні рішення, що дозволяють підвищити ефективність виробництва або автоматизувати процеси обліку в системі земельного кадастру. Наприклад, використання досягнень геокосмічних інформаційних систем дозволяє дистанційно оцінювати стан врожаїв, наявність захворювань на полях, автоматизувати бізнес-процеси на підприємствах і впроваджувати технології.

Львівська Аграрна палата у 2015 році виступила ініціатором створення електронної версії інформаційного бюлетеня «Вісник АгроФорум», який є носієм інформації з питань реалізації державної аграрної політики через висвітлення найактуальніших новин галузі, звітів про діяльність та стан аграрного ринку, анонсів подій, програм фінансової підтримки для аграріїв, фахових коментарів експертів, описів технічних і агротехнологічних інновацій та інших корисних матеріалів.

Слід зазначити, що з 2015 року Аграрна палата розпочала активно відновлювати зв'язки з міжнародними програмами та проектами. 21-25 вересня 2015 року уповноважені представники Львівської та Запорізької палати відвідали сільськогосподарські палати Франції. Ця поїздка дала змогу уявити організацію та функціонування французьких сільськогосподарських палат, у тому числі фінансових аспектів цієї діяльності, а також ознайомитись з тим, як відбуваються індивідуальні та групові навчання для фермерів та дорадників, технічні, економічні та юридичні консультації, експериментування тощо.

Президент Львівської Аграрної палати Павло Музика разом з уповноваженими представниками палати 10 лютого 2016 року прийняв активну участь у міжнародному семінарі «Місія Аграрних палат України за досвідом Європейських країн – Фаза II», який організовувала ДУ НМЦ «Агроосвіта» в м. Київ. Ця конференція дала можливість налагодити хороші зв'язки з Проектом Німецько-українського агрополітичного діалогу. Зокрема, в рамках співпраці з Проектом Німецько-Українського агрополітичного діалогу

20-24 червня 2016 року відбулася поїздка членів Львівської Аграрної палати в складі делегації з разом з представниками Міністерства аграрної політики і продовольства України, Кабінету Міністрів України, представниками аграрної науки і освіти, в Німеччину.

Метою поїздки було вивчення німецького досвіду управління аграрним сектором на центральному, регіональному та місцевому рівнях. В рамках поїздки члени палати відвідали Федеральне міністерство продовольства і сільського господарства Німеччини, Німецький сільськогосподарський союз (DBV), ознайомились з його структурою, завданням та роллю в аграрному управлінні та дослідженнях. Мали зустріч у Сільськогосподарській палаті Нижньої Саксонії, що в Ганновері, де обговорювалось питання ролі сільськогосподарської палати в самоуправлінні сільського господарства, та делегованих повноважень стосовно розвитку сільських територій, кредитування, навчання та співпраці з вищими навчальними закладами, ідентифікації тварин, дорадництва та кооперації.

Тісна співпраця Аграрної палати з польськими Іздами Рольнічими, зокрема з сільськогосподарською палатою воєводства Ополе та Люблін. Враховуючи взаємну зацікавленість у подальшому поглибленні, зміцненні та розширенні економічного, науково-технічного та культурного співробітництва було Угоди про співпрацю між ЛАП та цими аграрними палатами.

У вересні 2016 року Львівська Аграрна палата за підтримки Львівської ОДА провела міжнародну конференцію «Про роль і місце аграрних палат у розвитку сільських територій. Європейський досвід», за наслідками конференції було підписано угоди про співробітництво між ЛАП та Сільськогосподарською Палатою Іль-де-Франс (Франція), а також прийнято резолюцію, яку надіслано керівництву держави.

Ця конференція була знаковою в історії становлення Львівської аграрної палати. Можна вважати, що в подальшому стратегія розвитку палати формувалася під впливом ідей, висловлених у резолюції, прийнятій на міжнародній конференції «Роль і місце Аграрних палат у розвитку сільських територій. Європейський досвід».

За двадцять років функціонування Львівської Аграрної палати люди в селі про неї знають. Представники ЛАП приймають участь у формуванні громадянського суспільства через постійну присутність на місцевому та загальнодержавному рівнях у представництвах громадських і професійних об'єднань в аграрному секторі.

Сьогоднішня стратегія ЛАП – не зупинятись на закладених підвалинах, а продовжувати працю для того, щоб згуртувати селян навколо економічних і соціальних питань руху землі, захисту їх прав та інтересів. Без фахової підтримки людям на селі важко розібратися у тонкощах нормативних та законодавчих актів, що стосуються земельних відносин. Зняття мораторію на відчуження землі сільськогосподарського призначення яке очікується наступного року не повинно застати членів палати зненацька. Питання реєстрації права власності на землю (внесення до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності) є сьогодні, як ніколи раніше, на часі.

З набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» визначено шляхи вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні. Чітке формулювання отримали визначення «невитребувана земельна частка (пай)» та поняття про нерозподілені земельні ділянки. Так, невитребуваною є земельна частка (пай), на яку не отримано документа, що посвідчує право на неї, або земельна частка (пай), право на яку посвідчено відповідно до законодавства, але яка не була виділена в натурі (на місцевості).

Нерозподілені земельні ділянки, невитребувані частки (паї) після формування їх у земельні ділянки за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради можуть передаватися в оренду для використання за цільовим призначенням на строк до дня державної реєстрації права власності на таку земельну ділянку, про що зазначається у договорі оренди земельної ділянки, а власники земельних часток (паїв) чи їх спадкоємці, які не взяли участі у розподілі земельних ділянок, повідомляються про результати проведеного розподілу земельних ділянок у письмовій формі цінним листом з описом вкладення та повідомленням про вручення або шляхом вручення відповідного повідомлення особисто, якщо відоме їх місцезнаходження.

У разі якщо до 1 січня 2025 року власник невитребуваної земельної частки (паю) або його спадкоємець не оформив право власності на земельну ділянку, він вважається таким, що відмовився від одержання земельної ділянки.

Така невитребувана земельна частка (пай) після формування її у земельну ділянку за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради (у разі необхідності формування) за заявою відповідної ради на підставі рішення суду передається у комунальну власність територіальної громади, на території якої вона розташована, у порядку визнання майна безхазяйним.

Актуальність проблеми важко переоцінити, адже земля для українського селянина була споконвіку святиною і його найбільшим багатством. Від того як власники розпорядяться своєю землею, буде в подальшому залежати розвиток сільських територій і, в решті решт, зростання їх добробуту. Ми маємо об'єктивні передумови для підняття питання про збільшення орендної плати за земельні ділянки від трьох до дванадцяти відсотків.

Доцільно було б розглянути можливість скерування оплати за невитребувані земельні паї, що використовуються орендарями, на соціальний розвиток сільських територій. Посилений контроль за виконанням орендарями взятих перед громадою зобов'язань повинна взяти на себе Аграрна палата. Про це йдеться у законопроекті «Про аграрні палати в Україні».

Є ще багато актуальних завдань, які ставить сьогодення перед Аграрною палатою. Для їх реалізації необхідне лише бажання допомогти людям. А сили, знання і досвід у активних членів Аграрної палати вистачає.

Поживний, багатий на вітаміни, корисний

Мед – це перероблений бджолами квітковий нектар. Його основу складають фруктоза та глюкоза (76 %), а на пилки і ферменти, які виробляють бджоли, припадає всього 3 % від загальної маси. Однак саме вони визначають унікальні властивості цього продукту: він додає сили, зміцнює імунітет, поліпшує апетит, заспокоює, загоює рани, а регулярне вживання меду замість цукру сприяє схудненню. Ще п'ять століть тому мед був основним джерелом солодощів в європейській кулінарії: його клали в кашу і здобну випічку, тістечка і торти, соки і пиво, козаки навіть робили з нього хмільний напій.

У лютому цього року на Жовківщині відбулось офіційне відкриття заводу, який спеціалізується на переробці меду. Потужність підприємства дозволяє випускати 1000 тонн готової продукції в рік, яка експортується за кордон. Чому український мед високо оцінюють європейці? Як вдалось отримати довіру зарубіжних партнерів? Які плани та перспективи на майбутнє, проблеми, з яким стикаються сьогодні пасічники? Про все це та інше розповідає власник заводу Богдан Клепач.

Наш західний регіон не є медовим краєм. У нас мала кормова база для бджіл, і зовсім відмінні від східних територій погодні умови. Але мед по багатьох показниках кращий, ніж в інших регіонах України. Практично весь мед, експортований з України, – це сировина, яка далі проходить доробку та фасування і лише потім потрапляє на полиці торговельних мереж. У цьому році Україна посіла третє місце по експорту меду у світі (після Китаю та Аргентини) та друге у Європі (після Китаю). Щоправда, невідомо, що буде далі. Експорт продукції знизився. Не так давно із заводу виїжджало по 2, а то й по 3 машини в місяць, а зараз одна. Ринок лихоманить.

Продаж меду сьогодні не так йде на світовому ринку, як ми очікувати. Немає меду, як продукту і, немає, відповідно, належної ціни на нього. Тобто є Аргентина, яка сіє багато соняшника, їхні природні умови сприяють тому, щоб тричі на рік відкачувати мед. зі своїм медом, є Китай, який вводить нові технології і фільтрує мед. Відфільтрований мед – це такий собі медовий сироп, який не можливо дослідити на предмет його походження, тому що в ньому немає пилків рослин. А тепер уявіть собі коли до цього сиропу додати 20 відсотків українського меду, то будь-яке дослідження покаже, що мед український, але в ньому не 100 відсотків українського, а тільки 20. На сьогодні це є проблемою номер один. Хоча пасічники цього не розуміють, і вважають, що проблемою є ціна. Але ціну ніхто не встановлює, її диктує ринок. Усі гадають, що під кінець року вона піде вгору. Та це велике запитання. Адже Експансія аргентинського і китайського меду дуже велика. Наприклад, у Канаді 80 % меду постачається з Китаю, і канадці змінювати не хочуть нічого.

Сьогодні наш ринок від імпорту такого псевдо меду ще стримує не підписана Україною директива ЄС. Якщо ми підпишемо цю директиву, не вносячи свої правки, все зміниться для нас, і не в кращу сторону. Як правило, на міністерському рівні цього не розуміють. Адже в нас немає органу, який би контролював імпорт і допускав до обороту на внутрішній ринок, на відміну від тієї ж Польщі чи Німеччини.

Україна минулого року експортувала майже 70 тисяч тонн меду, скільки Україна виробляє меду достеменно невідомо, адже галузь знаходиться в тіні. Сьогодні ми навіть не можемо сказати, скільки в Україні є пасічників. Реєстру пасічників немає, паспортизація не проводиться, а це створює додаткові клопоти як для експортера так і для пасічника.

По-перше, експортер не може отримати сертифікат EURO 1, який підтверджує українське походження меду і попасти в квоту, яку надає Євросоюз. Практично з усіх пасічників, які здавали мед цього річ, а їх було понад 200, лишень п'ятеро могли засвідчити наявності пасіки.

По-друге, цього річ пасічники стикнулися з великою травлею бджіл. Згідно правил фермер перед оприскуванням зобов'язаний попередити місцеву владу про відповідні роботи на полях, а влада в свою чергу пасічників. А кого має попереджати влада, якщо на її території на обліку не стоїть ні один пасічник.

По-третє, пасічники кажуть, що у Євросоюзі є дотації. В нас теж вони є, щоправда не в таких розмірах, але є. Управління АПК ініціювало винесення на сесію обласної ради прийняття «Програми щодо підтримки бджільництва». Але сьогодні не відомо кому давати гроші для підтримки ведення господарства, коли не ведеться реєстр.

По-четверте. Не всі пасічники орієнтуються в законах. Наприклад, бджолярі десь почули, що, якщо вони зареєструють пасіку, то будуть платити за це податок. Ця інформація є недостовірною. Тому, що відповідна Постанова Кабінету Міністрів звільняє при продажі меду від податку в розмірі 50 мінімальних зарплат, а це при сьогоднішній мінімальній зарплаті понад сто вісімдесят тисяч гривень.

Завод має сучасне обладнання для переробки меду, що дає можливість експортувати українську продукцію та підтримувати розвиток пасічництва в Україні. Ми одні з перших в районі запровадили систему управління безпечністю харчових продуктів НАССР та отримали підтверджуючий сертифікат. Сертифікували продукцію відповідно до вимог ДСТУ 4497:2005 «Мед натуральний».

Мед приймаємо необмежено. Вартість коливається. На ринку України закупівельна ціна зараз за 1 кг соняшникового меду, різнотрав'я, ріпаку від 38 до 42 грн. Із гречки, липи, акації від 50 до 70 грн. Приймаємо в тарі пасічника – бідонах, відрах, надаємо свою тару. Розливаємо у відра по 15 кг або в металеві бочки 300 кг.

Ринки збуту ми шукаємо самі. Наразі співпрацюємо з Польщею, Австрією зараз ведемо переговори з Іспанією, Катаром. Медом цікавляться всі. Сировини нам вистачає, але все залежить від ціни. За чотири місяці ми заготовили 400 т меду і 120 т відправили до покупця.

Думаю, для пасічників стануть у нагоді контакти нашого заводу. Сам завод розташований за адресою: Жовківський район, с. Сопошин, вул. Львівська, 14В.

Контактні телефони: +38 066 168 00 03, + 38 097 913 31 31, e-mail: genoma.ua@gmail.com

Автор: Ігор Вуйцик.

FRESH BUSINESS EXPO
4-6.12.2018
МВЦ, КИЇВ | МВЦ, КИЕВ | ІЕС, КУЇВ
УКРАЇНА | УКРАИНА | UKRAINE

Джерело: www.freshbusinessexpo.com/uk/

Оголошення про проведення земельних аукціонів у Львівській області з офіційного веб-сайту Держгеокадастру України

Номер лота	Кадастровий номер	Площа га	Адреса	Цільове призначення	Дата аукціону
27705	4625581300:03:000:0001	9.9546	Львівська область, Турківський район, Верхньовисоцька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	22.11.2018 11:00
27706	4625585700:04:000:0058	8.4141	Львівська область, Турківський район, Мохнатська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	22.11.2018 11:00
27710	4622489000:05:000:0150	11.7094	Львівська область, Мостиський район, Хідновицька сільська рада (за межами населених пунктів)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	22.11.2018 11:00
27711	4622489000:03:000:0093	4.7150	Львівська область, Мостиський район, Хідновицька сільська рада (за межами населених пунктів)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	22.11.2018 11:00
27981	4622789200:25:000:0008	4.4448	Львівська область, Жовківський район, Туринківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	04.12.2018 11:00
27986	4622789200:25:000:0007	5.7211	Львівська область, Жовківський район, Туринківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	04.12.2018 11:00
27997	4622782000:22:000:0032	1.5585	Львівська область, Жовківський район, Гійченська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	04.12.2018 11:00
27998	4622782000:22:000:0033	1.5585	Львівська область, Жовківський район, Гійченська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	04.12.2018 11:00
27999	4622780400:18:000:0047	0.7849	Львівська область, Жовківський район, Боянецька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	04.12.2018 11:00
28081	4623680800:06:000:0389	11.7638	Львівська область, Пустомитівський район, Верхньобілківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	06.12.2018 11:00
28084	4623680800:06:000:0388	13.1559	Львівська область, Пустомитівський район, Верхньобілківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	06.12.2018 11:00
28086	4623680800:06:000:0392	21.3214	Львівська область, Пустомитівський район, Верхньобілківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	06.12.2018 11:00
28087	4623680800:05:000:0059	42.6420	Львівська область, Пустомитівський район, Верхньобілківська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	06.12.2018 11:00
28368	4622184600:06:000:0345	10.0840	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Незнанівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	11.12.2018 11:00
28373	4622184800:04:000:0507	30.9580	Львівська область, Кам'янка-Бузький район, Полоничівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	11.12.2018 11:00
28367	4623083600:12:000:0005	17.7706	Львівська область, Миколаївський район, Держівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	11.12.2018 11:00
28366	4623082800:04:000:0144	2.1000	Львівська область, Миколаївський район, Горішненська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28351	4623082800:11:000:0014	4.7800	Львівська область, Миколаївський район, Горішненська сільська рада (за межами населених пунктів)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28365	4623082800:04:000:0149	6.3100	Львівська область, Миколаївський район, Горішненська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00

Оголошення про проведення земельних аукціонів у Львівській області з офіційного веб-сайту Держгеокадастру України

Номер лота	Кадастровий номер	Площа га	Адреса	Цільове призначення	Дата аукціону
28349	4621580600:02:000:1248	4.5000	Львівська область, Жидачівський район, Бережницька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28348	4621585300:05:000:0384	15.7473	Львівська область, Жидачівський район, Монастирецька сільська рада	Для ведення фермерського господарства	12.12.2018 11:00
28327	4624285600:04:000:0386	45.0802	Львівська область, Самбірський район, Никловицька сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28314	4621886400:11:000:0765	18.1200	Львівська область, Золочівський район, Сасівська сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28310	4622487900:08:000:0021	8.6684	Львівська область, Мостиський район, Шегинівська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28303	4622484900:01:000:0259	54.4601	Львівська область, Мостиський район, Мишлятицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28300	4622484900:04:000:0120	9.1111	Львівська область, Мостиський район, Мишлятицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	12.12.2018 11:00
28386	4622484900:01:000:0260	8.4957	Львівська область, Мостиський район, Мишлятицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	17.12.2018 11:00
28390	4622484900:14:000:0062	8.8391	Львівська область, Мостиський район, Мишлятицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	17.12.2018 11:00
28392	4622484900:12:000:0113	16.4608	Львівська область, Мостиський район, Мишлятицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	17.12.2018 11:00
28416	4623384900:11:000:0039	21.9000	Львівська область, Перемишлянський район, Липовецька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	17.12.2018 11:00
28410	4623381800:06:000:0002	6.6612	Львівська область, Перемишлянський район, Великоглібовицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	17.12.2018 11:00
28412	4623381800:04:000:0192	7.2806	Львівська область, Перемишлянський район, Великоглібовицька сільська рада (за межами населеного пункту)	Для ведення фермерського господарства	17.12.2018 11:00
28415	4623380600:04:000:0081	8.2027	Львівська область, Перемишлянський район, Добрянська сільська рада	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	17.12.2018 11:00
28426	4623983800:06:000:1247	11.3717	Львівська область, Радехівський район, на території Оглядівської сільської ради (за межами с. Оглядів)	10.07	17.12.2018 11:00
28444	4623983800:08:000:1271	21.1153	Львівська область, Радехівський район, на території Оглядівської сільської ради за межами с. Оглядів)	10.07	17.12.2018 11:00
28451	4623980900:05:000:0416	1.4924	Львівська область, Радехівський район, на території Бишівської сільської ради (за межами с. Торки)	10.07	17.12.2018 11:00
28565	4621881500:08:000:0300	15.0000	Львівська область, Золочівський район, територія Великовільшаницької сільської ради	Для іншого сільськогосподарського призначення	14.12.2018 09:00

**В листопаді на Львівщині
відбудеться аукціону з продажу
права оренди земельних ділянок
разом із водними об'єктами**

Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації повторно повідомляє, що в 11.00 год **28 листопада 2018 р.** відбудуться земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами.

Зокрема, цього дня на аукціон буде виставлено наступні ставки:

Ставок площею 0,8193 га, який розташований на території Вільшаницької сільської ради (за межами населеного пункту) Самбірського району, на земельній ділянці площею 1,0357 га;

Ставки площею 1,1351 га, який розташований на території Городищенської сільської ради (за межами населеного пункту) Самбірського району, на земельній ділянці площею 1,3394 га;

Ставок площею 1,2741 га, який розташований на території Городищенської сільської ради (за межами населеного пункту) Самбірського району, на земельній ділянці площею 1,5235 га;

Ставок площею 1,6797 га, який розташований на території Потелицької сільської ради (за межами населеного пункту) Жовківського району, на земельній ділянці площею 1,8321 га;

Ставок площею 17,1307 га, який розташований на території Великосіклівської сільської ради (за межами населеного пункту) Кам'янка-Бузького району, на земельній ділянці площею 17,1307 га.

Останній день подачі заявок на участь – *22 листопада 2018 р. (до 16:30 год).*

Аукціон з продажу права оренди земельної ділянки разом із водним об'єктом відбудеться у Департаменті екології та природних ресурсів облдержадміністрації за адресою: м. Львів, вул. Стрийська, 98.

Джерело: Департамент екології та природних ресурсів Львівської облдержадміністрації

МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ
UKRAINIAN FOOD EXPO

МВЦ, Броварський проспект, 15. Станція метро "Лівобережна". Павільйон № 2.

12-14
грудня
2018

В грудні на Львівщині відбудеться аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами

З метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів, ефективного та раціонального використання водних об'єктів Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації оголошує земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами, які відбудуться о 11.00 год. 17 грудня 2018 року за адресою: м. Львів, вул. Стрийська, 98.

Підготовлено наступні лоти (ставок та земельна ділянка, на якій він розташований) до продажу права оренди на земельних торгах, а саме:

- Ставок площею 0,4689 га, який розташований на території Лютовиської сільської ради (за межами населеного пункту) Старосамбірського району, на земельній ділянці площею 0,6252 га;
- Ставок площею 1,8502 га, який розташований на території Лютовиської сільської ради (за межами населеного пункту) Старосамбірського району, на земельній ділянці площею 2,1590 га;
- Ставок площею 0,4348 га, який розташований на території Лютовиської сільської ради (за межами населеного пункту) Старосамбірського району, на земельній ділянці площею 0,7836 га;
- Ставок площею 1,0573 га, який розташований на території Новоміської сільської ради (за межами населеного пункту) Старосамбірського району, на земельній ділянці площею 1,7224 га;
- Ставок площею 1,0297 га, який розташований на території Новосілко-Опарської сільської ради (за межами населеного пункту) Миколаївського району, на земельній ділянці площею 1,2736 га;
- Ставок площею 0,9202 га, який розташований на території Бишівської сільської ради (за межами населеного пункту) Радеківського району, на земельній ділянці площею 1,4924 га;
- Ставки площею 10,5624 га, який розташований на території Оглядівської сільської ради (за межами населеного пункту) Радеківського району, на земельній ділянці площею 11,3717 га;
- Ставок площею 17,5668 га, який розташований на території Оглядівської сільської ради (за межами населеного пункту) Радеківського району, на земельній ділянці площею 21,1153 га;

Останній день прийому заяв: 11 грудня 2018 р. до 16 год.30 хв.

Аукціон відбудеться у Департаменті екології та природних ресурсів облдержадміністрації за адресою: м. Львів, вул. Стрийська, 98.

Джерело: Департамент екології та природних ресурсів Львівської облдержадміністрації

Молочне скотарство та умови його успішного розвитку на Львівщині

Андрій Доманський, доктор філософії,
директор ГО «Товариство «Сільський господар»,
член управи Львівської Аграрної палати

Молочне скотарство належить до галузей стратегічного значення. Всі розвинуті держави світу бережуть поголів'я корів, бо знають, що, по-перше-ніяке штучно синтезоване молоко або молоко, зроблене шляхом розведення сухого молока не замінить свіжого натурального, по-друге-для відродження знищеного молочного потрібно 12-15 років і немалі кошти для закупівлі хоч мінімальної кількості племінних телиць чи корів-первісток. Коли зникнуть останні поголів'я корів, або лишиться така мала його кількість (а Україна, на жаль, до цього йде), що не може забезпечити розширене відтворення, тоді країни з розвиненим молочним скотарством будуть диктувати свої монопольні ціни на племінний молодняк, на молоко і молочні продукти так, як вони цього захочуть. Щоб зберегти молочне поголів'я великої рогатої худоби держави з обмеженими земельними ресурсами імпортують з інших країн не тільки концентровані корми (зерно, комбікорм), але і грубі об'ємні корми. Так, Японія, де на одного жителя припадає 0,05 га ріллі, а також вже і Китай (0,09 га/жителя) купляють сіно в Канаді. Там, в провінції Альберта, є корпорація, яка закупляє в місцевих фермерів переважно люцернове сіно по ціні 100 канадійських доларів за тонну (в цінах 2000 року), сортує його, робить його оцінку якості і по відео надсилає вигляд проби сіна японцям. Після одержання позитивної відповіді тюковане сіно везуть у порт Ванкувера (до якого від корпорації біля 1000 км), там сіно грузять у трюми кораблів і ще тисячі кілометрів воно пливе до Японії. Вартість такого сіна для японців зростає не у кілька десятків відсотків, а в рази. Важко повірити, що раціональні японці йдуть на такі великі витрати, але автору цих рядків пощастило бути в цій корпорації і бачити весь технологічний процес пов'язаний із закупівлею і транспортуванням сіна. Ізраїль зі своїми неродючими пустельними землями теж імпортує корми і не тільки забезпечує власні потреби в молоці і молочних продуктах, але і експортує їх в інші країни. Середньорічний надій на одну корову є одним із найвищих у світі і досягає біля 12 тис. кг. Така висока продуктивність корів досягнута завдяки цілеспрямованій селекції, яка базувалася на завезених з Австрії голштинах, а також на повноцінній годівлі тварин. Концентровані корми (комбікорми) складають до 60% від поживності раціонів годівлі корів. Це значно здорожує собівартість молока, адже вартість одного центнера кормових одиниць зернових кормів є найвищою порівняно із соковитими і грубими кормами. Але іншого шляху немає, що пов'язано з біологічними особливостями поїдання кормів.

В країні проводиться інтенсивне вирощування ремонтних телиць, яких осіміняють в 15 місячному віці. Для забезпечення кормами є спеціалізовані ферми (підприємства). Глобалізація та спеціалізація все більше охоплює аграрну сферу і України, яка інтегрується в європейську і світову економіку у виборі стратегії розвитку галузей потрібно враховувати всі процеси науково-технічного розвитку, технологічних, господарсько-економічних інновацій та напрямів економічної політики у виробництві і реалізації сільськогосподарської продукції.

Складність розвитку молочного скотарства в Україні в значній мірі обумовлена тим, що аграрною реформою на початку 1990-х років ХХ ст був взятий курс на багатокладність аграрної сфери виробництва і не були вирішені законодавчо земельні відносини. В результаті виникли три групи господарсько-правових форм: агрохолдинги і крупні спеціалізовані фірми, сільськогосподарські підприємства, в тому числі фермерські господарства, і господарства населення, які одержали паї на володіння землею і заради яких проводилась аграрна реформа. Але плодами цієї реформи скористалися малочисельна, але грошова перша група, яка за відсутністю основних засобів і фінансів в селянських господарствах, взяла розпайовані землі в оренду. Розміри арендованих агрохолдингами земель вражають. Окремі з них мають в оренді сотні тисяч гектарів землі. Логіка і мотивація їх діяльності проста. Навіть при мізері чистого прибутку в 500 гривень з одного гектара чистий прибуток агрохолдингу зі 100 тисячами арендованих земель становитиме 50 млн гривень. І вони мають такі прибутки, але тільки в умовних одиницях. Бо вони нічого не роблять для підвищення родючості ґрунтів, а тільки виснажують їх своїми монокультурами. Власників агрохолдингів не цікавить соціальна сторона жителів села і їх працевлаштування. За характером своєї діяльності агрохолдинги уподібнюються загарбницьким загонам, які, захопивши село, беруть все найцінніше (в даному випадку – землю) і залишають тамтешніх жителів напризволяще, до наступних набігів. Пропозиція академіка Григорія Седіла в статті, опублікованій в попередньому номері «Вісника Агрофорум», є дуже слушною в сенсі того, що потрібно створити механізм, за яким агрохолдинги-орендарі будуть зобов'язані мати молочні ферми з розрахунку 0,3 голови на один гектар орендованої землі.

Основним виробником молока (94,6%) на Львівщині є господарства населення. Але з кожним роком поголів'я корів і валове виробництво молока в цьому секторі зменшується. Сподівання на те, що цей процес зупиниться є ілюзією. Сільське населення «старіє» і воно не може нести тягар утримання великої рогатої худоби ні фізично, ні організаційно.

Щоб зацікавити молодь займатися молочним скотарством як формою бізнесу необхідно в корені змінювати весь підхід до технології утримання і

годівлі молодняка великої рогатої худоби і корів, їх доїння, міняти психологію погляду на тварин і взагалі змінювати всю культуру ведення сільського господарства і життя на селі.

Визначний громадський діяч, один з подвижників кооперативного руху та ідеолог перенесення в Галичину західноєвропейського досвіду культури і методів сільськогосподарського виробництва і життя в українському селі, довголітній директор товариства «Сільський господар» і голова Хліборобської палати в 1941-1944 рр, в 1935 році випустив книгу «Данія – край хліборобів», написану за матеріалами поїздки західно-української делегації в цю країну. В невеликій за обсягом, але надзвичайно цікавій книзі, (яку було б доцільно перевидати і зробити доступною для широкого загалу) автор акцентує увагу на тому, що Данія в XIX ст. була значним виробником зерна. Але коли в 1970-80-х роках в Європу стали масово завозити зерно з далеких заморських країн для данських хліборобів наступили важкі часи. За короткий час, в декілька років, селяни змінили сівозмінну систему і основну увагу звернули на кормові культури, стали нарощувати тваринницьке поголів'я, підвищувати фахові знання селян. На культурні та освітні цілі витрачалось до 55% бюджетних грошей, виділених на народне господарство. Практично майже всі товаровиробники сільськогосподарської продукції були членами кооперативів. Вся організація сільськогосподарських робіт побудована так, що робочий день, незалежно від пори року, закінчувався до 18 години, після якої молодь і старші люди займалися своїм дозвіллям. Це дало свої плоди. Сьогодні ця маленька країна (в 14 разів менша за територію України) з населенням понад 5,7 млн чоловік експортує значну кількість висококласного племінного молодняка свиней та великої рогатої худоби, елітного насіння сільськогосподарських культур, що забезпечує значні валютні надходження. Країна через свої міжнародні проекти і гранти надає велику допомогу фермерам в інших країнах Європи, Азії, Африки. Донедавна на Львівщині ефективно діяв Проект з розвитку молочного скотарства та овочівництва, фінансований урядом Данії.

Новітні технології і основні напрями розвитку молочного скотарства базуються на таких основних елементах:

- створення комфортних умов для поголів'я молодняка і корів, дотримання в приміщеннях нормативів необхідної площі на одну тварину, показників освітлення, мікроклімату.

Ніщо так не шкодить здоров'ю тварин і їх продуктивності як загазованість приміщення, мокра, холодна та ще й з гноєм підлога. На високопродуктивних фермах в стійлах, де лежать корови регулярно стелять суху свіжу підстилку, навіть матраци, наповнені тирсою, або прибивають спеціальні коврики, які випускаються промисловістю;

- безприв'язне утримання тварин і дворазове доїння корів, що дозволяє суттєво зменшити затрати робочого часу, підвищити продуктивність праці. Існуючі сьогодні породи корів мають достатньо розвинуту залозисту частину вимені для синтезу і утримання молока при добовому надої 30-40 л і більше. Безприв'язне утримання корів допомагає краще і вчасно виявити корів в охоті і в потрібний час провести осіменіння, є фермери, які в корівниках встановлюють відеокамери, щоб бачити, які корови є в охоті.

- синтез молока в корів тісно пов'язаний із центральною нервовою системою. Будь-який стресовий фактор, будь-то різкий окрик, а ще гірше удар, навіть шум негативно відбивається на синтезі молока. Всі ці вищенаведені елементи, в тому числі контроль за якістю продукції можуть бути краще дотримані на фермах сільськогосподарських підприємств, у фермерських господарствах чи на фермах сімейного типу.

Частка молока, виробленого сільськогосподарськими підприємствами, в тому числі фермерськими господарствами становить лише 5,4%. Основна причина того, чому не розвинулись підприємства молочного напрямку виробництва є низькі закупівельні ціни на молоко і невідповідність їх понесеним затратам на його виробництво. Іншою причиною є невдалий вибір технології, нехтування вищезазначеними елементами, відсутність суттєвої державної підтримки. Слід віддати належне тому, що в цьому році діють (і сподіваємось, що вони будуть діяти і в наступному році) програми державної допомоги на закупівлю техніки, придбання матеріалів на реконструкцію і будівництво ферм, закупівлю племінних тварин, допомогу при вирощування молодняка худоби тощо. Для ефективного використання коштів необхідна програма будівництва типових (модельних) сучасних ферм, до проектів розробки яких доцільно залучати спеціалістів-практиків. Ці проекти повинні враховувати природно-кліматичні та ґрунтові умови окремих зон, де вони будуть збудовані.

Разом з тим, ми маємо приклади успішного функціонування молочних ферм завдяки вдало вибраній технології і дотримання прогресивних методів утримання, годівлі і доїння корів. Одним з таких господарств є ФГ «Лелик» Жовківського району. Його засновник, пан Ярослав Лелик не був рільником, не мав навіть земельного паю, а мав лише 0,5 га присадибної ділянки землі та кмітливу голову, яка бачила перспективу. Самостійно почав господарювати з настанням незалежності України в 1991 році, а в січні 1993 року господарство було офіційно зареєстроване. Взявши в оренду землю односельців, займаються рільництвом, а з 2000 року – молочним скотарством.

Комплектація поголів'я корів відбувалася за рахунок купівлі телиць у селян в навколишніх селах. До роботи залучив фахових спеціалістів, випускників Львівського університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького ветеринарного лікаря Віктора Кордобу, зооінженера Богдана Стеціва, які успішно працюють в господарстві, а його син Петро, теж ветеринарний лікар, випускник вищеназваного університету став його першим помічником в менеджерських справах.

Другий син Михайло теж сумлінно працює в господарстві по реалізації продукції та на інших роботах. В господарстві нараховується 339 га орендованої землі. Стадо великої рогатої худоби нараховує 344 голови, в тому числі 176 корів голштинізованої чорно-рябої породи.

ФГ «Лелик» є племінним репродуктором цієї породи. Середньорічна продуктивність корів в межах 6 тис кг. Вміст жиру в молоці – 4,1%, що є достатньо високим показником для корів даної породи. Завдяки безприв'язному утриманню корів, племінному обліку і фаховості спеціалістів немає ФГ

великої проблеми з яловістю корів. Від 100 корів і нетелів одержують 98 голів приплоду. Доїння двохразове в доїльному залі з використанням доїльної установки типу «Ялинка» при одночасному доїнні 8 корів. Установка дозволяє фіксувати надій від кожної видоєної корови. Контроль продуктивності є надзвичайно важливим елементом в селекції стада. Доїльний зал забезпечений теплою і гарячою водою, серветками для витирання вимені після його обмивання перед доїнням. Два оператори по доїнню корів працюють з дотриманням всіх вимог гігієни доїння.

Молоко ФГ «Лелик» реалізується на Жовківський молокозавод за ціною 7,50 грн/кг. Є надбавка за жирність молока (стандарт – 3,4%). Частину молока господарство реалізує на ринку за існуючими на той час ринковими цінами, оскільки реалізаційна ціна у 8-9 грн/кг фактично дорівнює його собівартості, а постійне підвищення цін на паливно-мастильні матеріали, мінеральні добрива, техніку приводять до підвищення його собівартості і не забезпечує можливостей розвитку господарства. Біля 55% в структурі собівартості молока складають корми, на фермі перейшли на круглорічний силосно-сінажний тип годівлі тварин. Його перевагою є уникнення погодних ризиків і перебоїв в забезпеченні худоби кормами.

Звичайно, не може бути однакової системи виробництва кормів, їх заготівлі, способів згодовування, структури раціонів годівлі у всіх господарствах. Все залежить від ґрунтово-кліматичних умов, наявності в господарстві техніки, приміщень, їх розміщення стосовно наявних кормових угідь, уподобань самого господарника, його знань, відданості та рішучості у втіленні ідеї. Як приклад, можна навести господарство – молочну ферму пані Віри Сторонської в Дрогобицькому районі, молодій жінки, яка вкладала в будівництво невеличкої за розмірами молочної ферми всі свої заощадження та кошти. Ферма збудована впритул до пасовищ, розміщених на орендованих землях. Приміщення невелике, легкого типу, в якому є лігва для корів та доїльна установка типу «Ялинка» на одночасне видоювання 4 корів.

Випасання корів проводиться методом порційного стравлювання (випасання), що дає змогу зберегти травостій від надмірного витоптування і раціонально спожити пасовищну траву. На фермі утримується 30 корів. Серед них 28 корів чорно-рябої породи і 2 корови породи джерсей. Порода славиться високою жирномолочністю (5-6%), невеликою живою масою (360-400 кг), високим коефіцієнтом молочності (надій молока на один центнер живої маси). Середньодобовий надій молока на фермі влітку складає 24 кг, взимку – 20 кг. Утримання корів безприв'язне, доїння – двохразове. Цінну консультативну та технічну допомогу фермі надає канадський проект Львівської аграрної дорадчої служби з розвитку молочного скотарства і, зокрема, його керівних Іван Паньків. Помагають завжди тому, хто вартує допомоги, ефективно використовує цю допомогу і вона приносить користь. Допомога є лише поштовхом до наступного розвитку, а не постійним спонсорством.

З допомогою канадського проекту організовано кооператив «Покрова» в Бродівському районі, який проводить велику роботу по закупівлі молока в господарствах населення (щоденно 7-8 т.), має свій магазин у м. Броди. Відродження кооперації – є одним із найактуальніших питань в залучення господарств населення до товарного виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема, молока і молочних продуктів. В 1930-і роки XX ст масло галицького кооперативного об'єднання «Маслосоюз» було кокурентоспроможним на продовольчих ринках всієї Західної Європи. Традиції є їх потрібно відроджувати.

STRATEGY COUNCIL

HILTON KYIV

28 Листопада 2018

**2-й щорічний
Український форум
Агробізнесу**

Джерело: www.strategy-council.com

**Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З.Гжицького**

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

25 листопада 2018 року

*Запрошуємо учнів загальноосвітніх
шкіл, студентів коледжів та усіх бажаючих*

**м.Львів вул.Пекарська,50
Початок об 11:00 (Актова зала)**

Стартує прийом документів на конкурс інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку на Львівщині

З 19 листопада розпочинається прийом документів на конкурс інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2019 році у Львівській області.

Окрім загальних умов, проекти можуть подаватись за наступними напрямками:

- розвиток спортивної інфраструктури;
- енергоефективність державних та комунальних навчальних закладів;
- енергоефективність державних та комунальних медичних закладів.

Документи приймають до 19 грудня 2018 року.

Проекти, що подаються на конкурс, мають відповідати завданням, визначеним Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014р № 385, та технічним завданням на інвестиційні програми і проекти, що включені до проекту Плану заходів з реалізації у 2019-2020 роках Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року.

Проекти, що подаються на конкурс мають бути розроблені по формі інвестиційної програми і проекту регіонального розвитку, що може реалізуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, затвердженій наказом Мінрегіону від 24.04.2015 №80 (зі змінами) та містити перелік відповідної документації.

Основними умовами відбору регіональною комісією інвестиційних програм і проектів є їх відповідність таким критеріям:

- 1) для проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) - наявність затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації;
- 2) календарний план реалізації становить від одного до трьох років;
- 3) співфінансування з місцевих бюджетів на рівні не менше 10 %;
- 4) спроможність суб'єктів, на фінансування об'єктів яких залучаються кошти державного фонду регіонального розвитку, забезпечувати подальше власне фінансування або їх утримання за рахунок коштів місцевих бюджетів;
- 5) загальна кошторисна вартість проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) понад 5000 тис. гривень, а для інших проектів - понад 1000 тис. гривень.

Документи приймають за адресою: м. Львів, вул. В. Винниченка, 18, каб 422.

Детальніша інформація за номером телефону (032)2999284, e-mail: analyz.loda@gmail.com.

**Закупівельні ціни, в тому числі
на внутрішніх елеваторах,
станом на 19.11.2018 р.**

	пшениця 2 кл	пшениця 3 кл	пшениця 6 кл	Кукурудза
	дол. США /грн	дол. США/ грн	дол. США / грн	дол. США / грн
ТІС-Міндобрива	209/ 6850	208/ 6825	182/ 5625	201/6575
Іллічівський зерновий термінал	-	-	-	157/5150
Веселокутський КХП	205/ 6725	205/6725	204/ 6700	153/5025
Ніка-Тера Миколаїв	-	-	-	149/4900

Джерело: www.agroprosperis.com

Blattin®

**КОМБІКОРМИ
БІЛКОВІ КОНЦЕНТРАТИ
МІНЕРАЛЬНІ ПРЕМІКСИ**

Львівська область, Кам'янка-Бузький район, с. Жовтанці, вул. Львівська, 2 а,
+ 380676733143, + 380677359098 e-mail: blattin@inet.ua

Джерело: www.blattin.com.ua

Оптові ціни на продукцію (станом на 19.11.2018 р.) (1 кг/ грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Капуста цвітна	15,00	16,50	18,00
Капуста броколі	23,00	24,00	25,00
Капуста білоголова	6,50	6,80	7,00
Баклажан синій	28,00	28,00	28,00
Картопля стандарт	2,50	3,20	4,00
Морква стандарт	9,00	12,00	15,00
Буряк столовий	7,00	7,00	7,00
Квасоля біла	25,00	31,50	38,00
Огірок тепличний	25,00	30,50	36,00
Кукурудза цукрова	4,50	4,50	4,50
Помідор салатний рожев	26,00	30,50	35,00
Перець конусоподібний Білозерка	18,00	18,00	18,00
Цибуля ріпчаста жовта	12,50	13,20	14,00
Гарбуз	6,00	6,50	7,00
Часник	20,00	30,00	40,00
Гриб печериця	28,00	32,00	36,00
Крупа гречана ядриця (вищ.сорт)	13,00	14,00	15,00
Цукор	10,50	10,50	10,50
Борошно пшеничне вищ.гатунок	9,50	10,80	12,00
Яблуко Чемпіон	6,00	7,00	8,00
Яблуко Гала	2,50	3,20	4,00
Яблуко Голден	4,00	6,00	8,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Яйце куряче столове відбірне, десяток	23,00	23,00	23,00
Короп жив.	65,00	70,00	75,00
Білий амур жив.	70,00	72,50	75,00
Щука жив.	100,00	110,00	120,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

Закупівельні ціни в Україні на 19.11.2018 р.

Середньозважені ціни закупівлі зернових та олійних культур в Україні на умовах СРТ термінали, EXW елеватори, СРТ переробники, FCA, СРТ долар, FOB, DAF.

	СРТ термінал, грн	EXW елеватори, грн	СРТ переробник, грн	FCA, грн	СРТ термінал, дол.США	FOB, дол.США	DAF, дол.США	CIF, дол.США
Гірчиця				20000				
Горох	6900			5800			195	
Гречка		6650						
Жито 1 клас		3558		3700				
Жито 2 клас		3510					144	
Жито 3 клас		3458					150	
Жито 4 клас							140	
Жом буряка гран							155	
Кукурудза	4893	4356			150	168	154	170
Макуха соєва							360	
Макуха соняшникова			6300	5600				
Нут		13000						
Овес		5600						
Олія ріпакова								500
Олія соняшникова		13000				600		540
Просо		11500		11500				
Пшениця 1 клас				6000				
Пшениця 2 клас	6825	6228	5850		206	203		
Пшениця 3 клас	6769	6034	5750		203			
Пшениця 5 клас	6575							1000
Пшениця 6 клас	6514	5866		5600	196			
Ріпак 1 кл до 35 мкм без ГМО	13500				416		407	
Соняшник	11025	9842	10100					
Сорго біле		4530						
Соя		8477	10017	7000			345	
Соя без ГМО		8550				360	380	
Шрот соняшниковий	7000	6162					228	6162
Ячмінь	7145	6395		6350	215	208		

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Халяльна торговельна виставка товарів і послуг «European Halal Expo»	29 листопада – 02 грудня 2018 р.	Туреччина, м. Стамбул	www.helalexpo.com.tr
IV Міжнародна виставка продуктів харчування та напоїв «Food Africa 2018»	8-10 грудня 2018 р	Єгипет, м. Каїр	www.foodafrica-expo.com
Міжнародна виставка технологій сучасного садівництва та овочівництва «TSW-2019»	09-10 січня 2019 р.	Польща, м. Варшава,	www.tsw.com.pl
Міжнародна виставка харчової промисловості «Anfas Food Product»	16-19 січня 2019 р.	Туреччина м. Анталія	www.anfasfoodproduct.com
Міжнародна виставка «Зелений тиждень»	18-27 січня 2019 р.	Німеччина, м. Берлін	www.gruenewoche.de
Міжнародна сільськогосподарська виставка «Agro+Masheexpo»	23-26 січня 2019 р.	Угорщина, м. Будапешт	www.agromasheexpo.hu
Міжнародна виставка галузей скотарства та птахівництва «Zootechnia»	31 січня – 02 лютого 2019 р.	Греція, м. Салоніки	www.helexpo.gr
Міжнародна сільськогосподарська виставка «Agroexpo»	07-10 лютого 2018 р.	Туреччина, м. Ізмір	www.agroexpo.com.tr
Міжнародна виставка «Fruit Logistica 2019»	06-08 листопада 2019 р.	Німеччина м. Берлін	www.fruitlogistica.de
Міжнародна виставка «BioFach»	13-16 листопада 2019 р.	Німеччина м. Нюрнберг	www.biofach.de

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА” (ГОЛОВА РЕДКОЛЕГІЇ); **СТЕФАНИШИН І.М.** – ТОВ “РСР “ШУВАР” (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕГІЇ); **ВУЙЦИК І.М.** – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА” ; **ПАНЬКІВ І.Я.** – БО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ДОРАДЧА СЛУЖБА”; **ДОМАНСЬКИЙ А.Я.** – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА”; **СОЛОМОНКО Д.О.** – ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: М. ЛЬВІВ, ВУЛ. ЗАЛІЗНИЧНА, 16, 2-Й ПОВ., ТЕЛ./Ф. +38 (032) 294-84-03, +38(067) 803-60-32. ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ .

ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НА E-MAIL:

LVIVAGRI@GMAIL.COM